

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Zavelstraat (Beernem, West-Vlaanderen)

Projectcodes: 2020I241, 2021B263
Maart 2021

NOTA VOORONDERZOEK MET INGREEP IN DE BODEM
DEEL 1: VERSLAG VAN RESULTATEN

Bevat:

PROEFSLEUVENONDERZOEK (2021B263)

Voorafgaand:

ARCHEOLOGIENOTA (2020I241)

Colofon

Bekrachtigde archeologienota in uitgesteld traject: **ID 16396**

Auteurs bureauonderzoek: Bert Acke, Maarten Bracke & Paulien Fonteyn

Auteur proefsleuvenonderzoek: Tessa Van Esbroeck

Nummer van het wettelijk depot: /

Naam en erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Ruben Willaert NV OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

Ruben Willaert nv

Ten Briele 14 bus 15

8200 Sint-Michiels-Brugge

© Ruben Willaert nv, Sint-Michiels-Brugge, 2021

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert nv.

Ruben Willaert nv aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1 Resultaten proefsleuvenonderzoek	8
1.1 Projectomschrijving.....	8
1.1.1 Administratieve gegevens.....	8
1.1.2 Onderzoeksopdracht	10
1.1.2.1 Onderzoekskader.....	10
1.1.2.2 Onderzoeksvragen.....	12
1.1.2.3 Randvoorwaarden	13
1.1.3 Onderzoeksstrategie.....	15
1.1.3.1 Actoren en wetenschappelijke begeleiding.....	15
1.1.3.2 Chronologie.....	15
1.1.3.3 Methode en organisatie	16
1.1.3.4 Onderzoeksstrategie	16
1.2 Assessmentrapport.....	19
1.2.1 Landschappelijke context	19
1.2.2 Aardkundige opbouw.....	21
1.2.2.1 Geologie	21
1.2.2.2 Bodemtype	23
1.2.2.3 Referentieprofielen.....	24
1.2.2.4 Stratigrafische opbouw van de site	27
1.2.3 Assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren	29
1.2.3.1 Algemeen	29
1.2.3.2 Greppels en grachten.....	30
1.2.3.3 Beek	34
1.2.3.4 Ophogingslaag	36
1.2.3.5 Natuurlijke sporen.....	36
1.2.3.6 Recente verstoring	36
1.2.3.7 Synthese, interpretatie en datering.....	37
1.2.4 Landschappelijk kader na confrontatie met de eerdere bevindingen.....	37
1.2.5 Assessment van de stalen.....	38
1.2.6 Assessment van de vondsten	38
1.2.7 Conservatie-assessment	38
1.2.8 Interpretatie van de resultaten.....	38
1.2.9 Confrontatie resultaten met voorgaande onderzoeksfases.....	38
1.2.10 Verwachting archeologisch erfgoed	38
1.3 Beantwoording van de onderzoeksvragen	39
1.4 Samenvatting	41
2 Bibliografie.....	43
3 Bijlagen.....	44
3.1 Lijst met gebruikte afkortingen.....	44
3.2 Sporenlijst.....	45
3.3 Vondsten- en monsterlijst.....	45
3.4 Fotolijst	45

3.5	Dagrapport.....	48
3.6	Maatregelen coronavirus.....	49

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadasternummers (Bron: Geopunt).....	9
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de Topografische kaart van België (Bron: Geopunt).	9
Figuur 3: Bestaande toestand (Bron: opdrachtgever).	11
Figuur 4: Ontworpen toestand (Bron: opdrachtgever).....	11
Figuur 5: Voorstel proefsleuven uit het Programma van Maatregelen met aanduiding van de KLIP leidingen.....	13
Figuur 6: Zicht op het terrein vanuit noordelijke hoek voor aanvang van het onderzoek.....	14
Figuur 7: De reeds aanwezige wadi, centraal op het onderzoeksterrein.....	15
Figuur 8: Start van het onderzoek.....	15
Figuur 9: Sleuvenplan weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....	18
Figuur 10: Overzicht sleuven vanuit zuidoostelijke hoek.	18
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).	20
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	20
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de waterlopen	21
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt) ...	22
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt) ..	22
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).....	23
Figuur 17: Sleuvenplan met aanduiding van de profielen (Bron: Geopunt).	24
Figuur 18: Profiel 1.....	25
Figuur 19: Profiel 4.....	26
Figuur 20: Profiel 6.....	27
Figuur 21: Sleuvenplan met aanduiding van de vlakhoogtes.	28
Figuur 22: Sleuvenplan weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen.....	28
Figuur 23: Sleuvenplan weergegeven op de meest recente orthofoto, middenschallig, winter.	29
Figuur 24: Thematische kaart weergegeven op de GRB-basiskaart.....	30
Figuur 25: S8 (vlak en coupe).	31
Figuur 26: S3 (vlak en coupe).	31
Figuur 27: S4 (vlak en coupe).	31

Figuur 28: S5 (vlak en coupe).....	32
Figuur 29: S6 (vlak en coupe).....	32
Figuur 30: Coupe tekeningen S4, S5, S6 en S8.	32
Figuur 31: Thematische kaart weergegeven op de Ferrariskaart 1771-1779.....	33
Figuur 32: Thematische kaart weergegeven op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840)	33
Figuur 33: Coupe S1 (=PR04)	34
Figuur 34: Thematische kaart weergegeven op de topografische kaart 1911-1947 (Bron: Cartesius).	35
Figuur 35: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomer, 1971.....	35
Figuur 36: S998.....	36
Figuur 37: S4 wordt oversneden door een recente greppel.....	37

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens proefsleuvenonderzoek.	8
Tabel 4: Overzicht oppervlaktes proefsleuven (m ²) en percentages.....	17
Tabel 5: Aantal sporen per categorie.	29

1 Resultaten proefsleuvenonderzoek

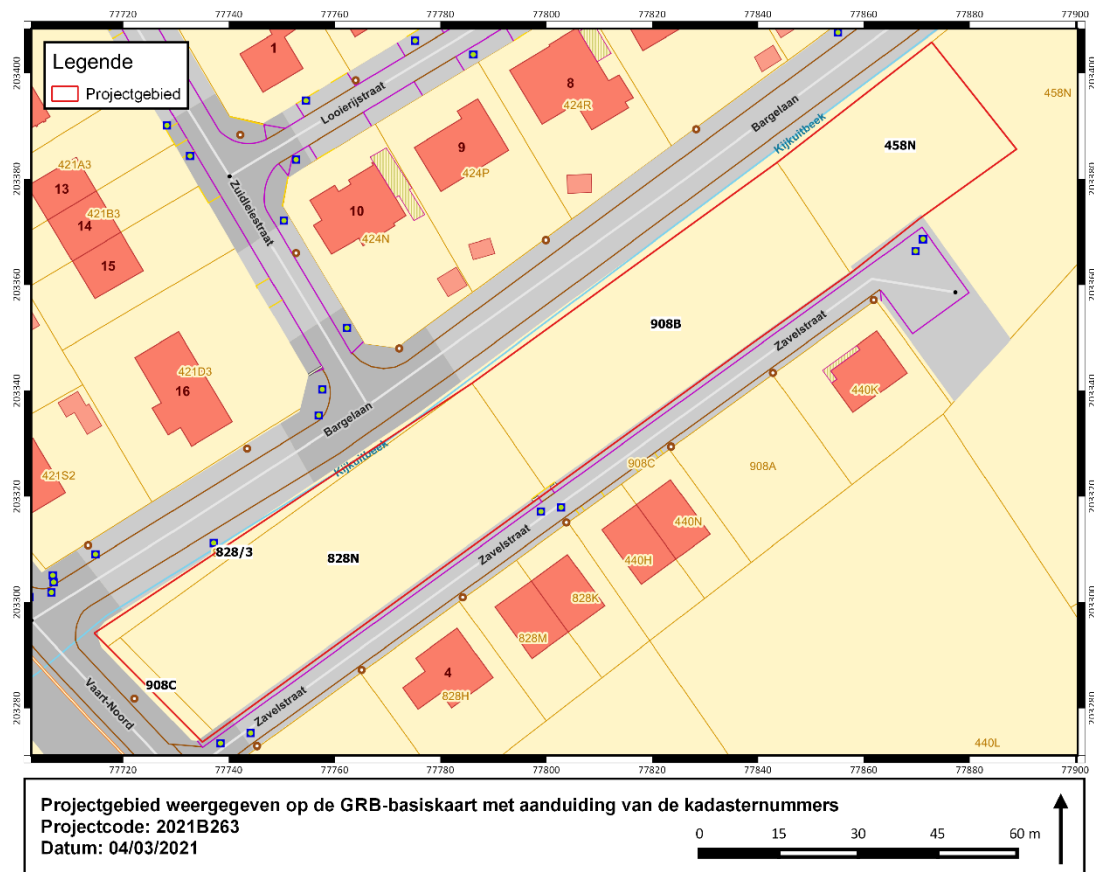
1.1 Projectomschrijving

1.1.1 Administratieve gegevens

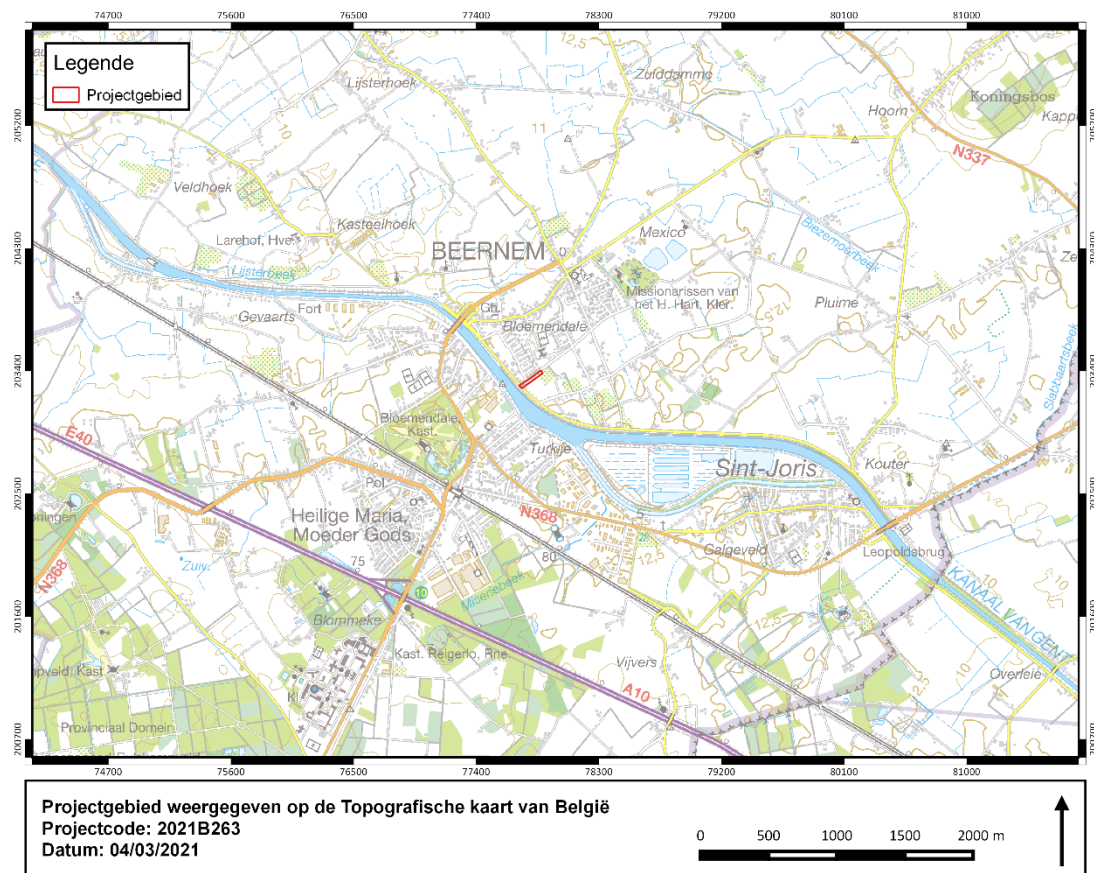
a) Archeologienota	ID 16396	
b) Projectcode bureauonderzoek	2020I241	
c) Projectcode proefsleuvenonderzoek	2021B263	
d) Interne projectcode	BEZA-21	
e) Naam en erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Ruben Willaert nv OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
f) De locatie van het onderzoek Zie Figuur 1	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Beernem
	Deelgemeente	/
	Postcode	8730
	Adres	Zavelstraat 8730 Beernem
	Toponiem	Zavelstraat
	Bounding box (Lambert 72)	Xmin: 77714 Ymin: 203273 Xmax: 77888 Ymax: 203405
g) Kadastrale gegevens	Beernem, afdeling 1, Sectie C, perceel 908C, 828/3, 828N, 908B, 458N	
h) Actoren en specialisten (Ruben Willaert nv)	Jeroen Vanhercke Yelmer Debouck Tessa Van Esbroeck	Veldwerkleider/archeoloog GPS/archeoloog Archeoloog
i) Wetenschappelijke advisering	Raph De Brant	Archeoloog
j) (Ruben Willaert nv)		
k) Uitvoeringsdatum veldwerk	03/03/2021	
l) Oppervlakte projectgebied	4953 m ²	
m) Onderzochte oppervlakte	586 m ²	

Tabel 1: Administratieve gegevens proefsleuvenonderzoek.

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de Topografische kaart van België (Bron: Geopunt).

1.1.2 Onderzoeksopdracht

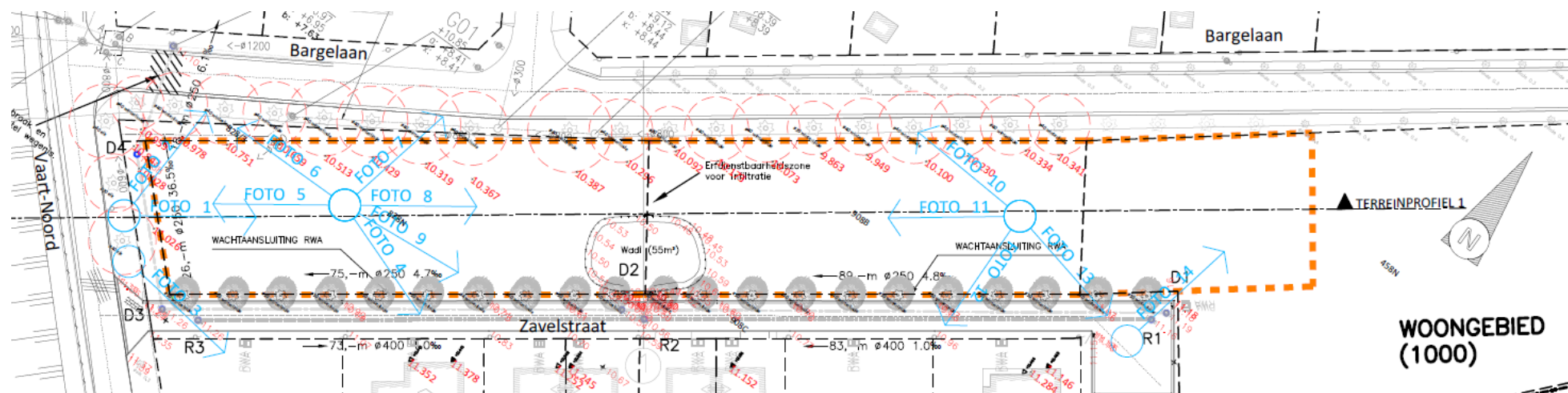
1.1.2.1 Onderzoekskader

Aanleiding voor onderstaand archeologisch onderzoek is de realisatie van een nieuwe verkaveling ter hoogte van Zavelstraat, Bargelaan en Vaart-Noord in Beernem. De opdrachtgever plant de verkaveling van het terrein in 7 bouwloten voor vrijstaande bebouwing.

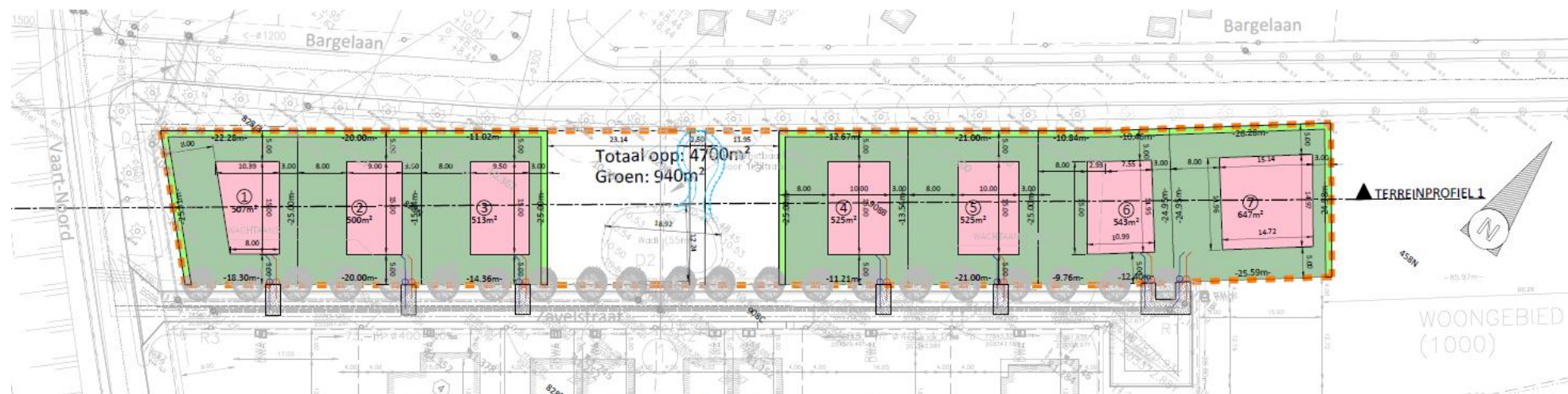
De oppervlakte van de loten varieert. Ze zullen echter allemaal aansluiten op de Zavelstraat en worden omgeven door een tuin.

Centraal op het terrein is reeds een wadi aanwezig van 55m² en 30cm diep. Deze werd aangelegd bij de ontwikkeling van de Zavelstraat. Er is een infiltratieleiding die vanuit de Bargelaan naar de wadi dwars over het terrein loopt. Bij deze ontwikkeling van de nieuwe verkaveling wordt de bestaande wadi uitgebreid. Hierrond zal een groenzone van in totaal 940m² worden ingericht.

Het lijkt geen twijfel dat de geplande werken, het met de bouwwerken gepaard gaande werfverkeer en werkzones en de eventueel toekomstige ingrepen in de individuele kavels, het plangebied over het volledige terrein bedreigen. Er wordt bijgevolg uitgegaan van een integrale verstoring van het terrein.

Figuur 3: Bestaande toestand (Bron: opdrachtgever).

Figuur 4: Ontworpen toestand (Bron: opdrachtgever).

De fase van het onderzoekstraject die in dit rapport besproken wordt (projectcode: **2021B263**), bouwt verder op het bureauonderzoek (projectcode: **2020I241**) en het daar bij aansluitende programma van maatregelen. Na het bureauonderzoek werd geen landschappelijk bodemonderzoek geadviseerd om de aardkundige opbouw en de bewaring van de ondergrond in kaart te brengen waardoor meteen kon worden overgegaan – omwille van de kans op sporenarcheologie – tot een vooronderzoek met ingreep in de bodem. Dit vooronderzoek met ingreep in de bodem was noodzakelijk om de aan- of afwezigheid van archeologische sporen te kunnen vaststellen. Het doel van de archeologische terreininventarisatie was het maken van een archeologische evaluatie van de projectlocatie, m.a.w. inzicht te krijgen in de verspreiding, de densiteit, de aard en de chronologische waarde van de eventuele archeologische sporen op het terrein. De landschappelijke situatie en de gekende archeologische waarden in de omgeving wezen op de mogelijke aanwezigheid van archeologische sporen onder de bouwvoor.

Een prospectie met ingreep in de bodem op het terrein was effectief mogelijk op het terrein en de meest geschikte manier om archeologische resten in kaart te brengen, met beperkte schade aan eventueel aanwezige relictten. Het was ook noodzakelijk, gezien het feit dat de geplande werken een ingreep in de bodem impliceren waarbij *in-situ* bewaring onmogelijk is.

1.1.2.2 Onderzoeksvragen

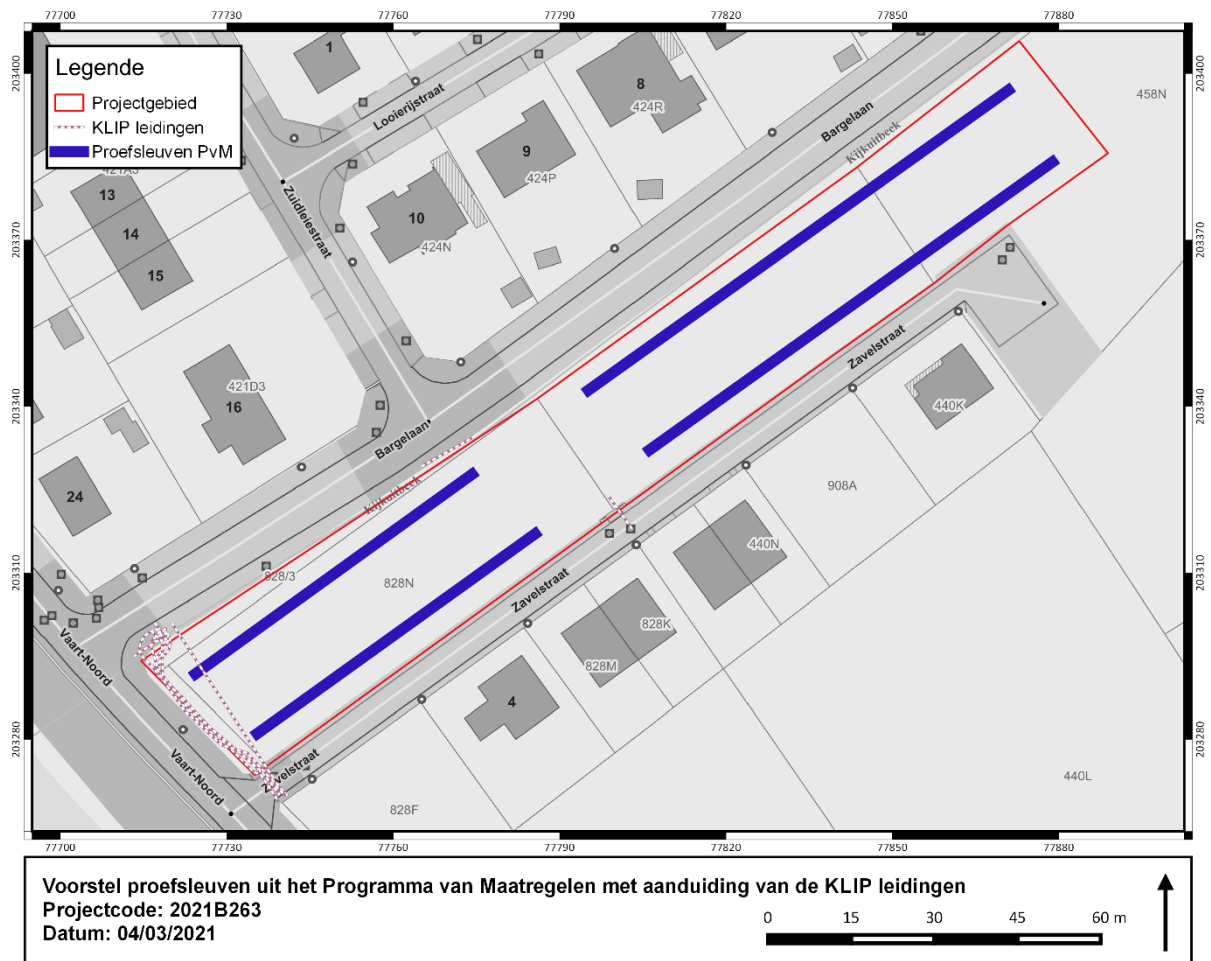
Bij het uitvoeren en uitwerken van de archeologische prospectie is het van belang dat minstens onderstaande vragen beantwoord worden. Ze werden geformuleerd het in programma van maatregelen (projectcode: **2020I241**). Als er op basis van de resultaten nog bijkomende onderzoeksvragen gesteld konden worden tijdens het vooronderzoek met ingreep in de bodem, dienden deze ook gesteld en beantwoord te worden. De antwoorden zullen in het assessmentrapport aan bod komen. In hoofdstuk 1.3 worden de vragen nogmaals van een beknopt antwoord voorzien.

- Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?
- Zijn er aanwijzingen te vinden voor de exacte ligging van de oorspronkelijke Kijkuitbeek?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Kan een archeologische site uitgesloten worden?
- Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?
- Is een vervolgonderzoek noodzakelijk, en zo ja, wat is de afbakening en aan welke modaliteiten (strategie, onderzoeksvragen) moet dit voldoen?

1.1.2.3 Randvoorwaarden

De archeologische werkzaamheden van het proefsleuvenonderzoek speelden zich volledig af binnen het kader dat gecreëerd wordt door de Code van Goede Praktijk (versie 4.0) en het programma van maatregelen.

Op de KLIP-plannen werden ter hoogte van het projectgebied leidingen gekarteerd. De waterleiding in het zuidwesten van het onderzoeksterrein had invloed op het proefsleuvenplan beschreven in het programma van maatregelen. Sleuven 1 en 2 moesten hierdoor wat worden ingekort.

Figuur 5: Voorstel proefsleuven uit het Programma van Maatregelen met aanduiding van de KLIP leidingen.

Figuur 6: Zicht op het terrein vanuit noordelijke hoek voor aanvang van het onderzoek.

Figuur 7: De reeds aanwezige wadi, centraal op het onderzoeksterrein.

Figuur 8: Start van het onderzoek.

1.1.3 Onderzoeksstrategie

1.1.3.1 Actoren en wetenschappelijke begeleiding

Het archeologisch onderzoek werd uitgevoerd door archeologen van Ruben Willaert nv, vertegenwoordigd door Jeroen Vanhercke (erkend archeoloog/veldwerkleider) en Yelmer Debouck (archeoloog/GPS). De grondwerken werden uitgevoerd door Maarten Bekaert Grondwerken uit Ingelmunster (West-Vlaanderen). Raph De Brant (Ruben Willaert nv) stond ter beschikking als verstrekker van wetenschappelijke begeleiding.

1.1.3.2 Chronologie

Het onderzoek vond plaats op woensdag 3 maart 2021. Er werd gestart met de meest westelijke sleuf (de nummers van de sleuven geven de volgorde weer). Na het aanleggen van de vier geplande sleuven, werd een dwarssleuf getrokken vertrekkend van sleuf 3 naar 4. Als laatste werden nog coupes gezet op enkele genummerde sporen en een recent spoor. De overige sporen werden gecontroleerd en er werd naar vondstmateriaal gezocht. Na het archeologische terreinwerk konden al een deel van de sleuven worden gedicht op de dag van het onderzoek zelf. De uitwerking en rapportage zijn van start gegaan op woensdag 4 maart 2021.

1.1.3.3 Methode en organisatie

1.1.3.3.1 Terreinwerk

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van het proefsleuvenonderzoek volgen de methodiek die beschreven is in de Code van Goede Praktijk (versie 4.0) en respecteren de aanbevelingen uit het Programma van Maatregelen.

De locatie van de proefsleuven werd uitgezet met een GPS-toestel. Het betrof vier parallelle sleuven met een tussenafstand van 15 m (as op as) en een breedte van 2 m. De proefsleuven werden aangelegd met een rupskraan van 26 ton (Volvo ECR235E). De graafbak had een platte rand van 2 m breed. Onder aanwezigheid van de veldwerkleider werd laagsgewijs verdiept tot op het archeologisch leesbare niveau. De sporen werden opgeschaafd, ingekrast, genummerd, gefotografeerd en ingemeten met het GPS-toestel (Trimble R6), waarmee ook de sleufwand, de hoogtes van het maaiveld en de hoogtes van het archeologisch vlak geregistreerd werden. In alle proefsleuven werd door middel van een profielput het bodemprofiel geregistreerd (d.m.v. foto, tekening en beschrijving). De profielputten werden eveneens ingemeten. De spreiding was van die aard dat elk deel van het terrein vertegenwoordigd was. De foto's werden genomen met een Nikon COOLPIX AW120 camera en aan de hand van fotoformulieren geregistreerd. De dimensies en oriëntatie werden aangeduid met een noordpijl en schaalbalk. De foto's werden later voorzien van een digitaal fotobord (met vermelding van projectcodes, datum, vlak- en spoornummer). Daarnaast waren er voorgedrukte vondstenkaartjes beschikbaar met onderstaande gegevens.

Projectcode: BEZA-21 2021B263	VNR (vondstnummer)	Ruben Willaert restauratie & archeologie
Put:		
Vlak:		
Spoor:	Soort:	
Profiel:	Verzamelwijze:	
Laag:	Datum: 03/03/2021	

1.1.3.3.2 Verwerking

Na het terreinwerk werden de meetresultaten verwerkt tot een grondplan in QGIS. Foto's, tekeningen en beschrijvingen werden geïnterpreteerd en in een breder verband gebracht en vergeleken met de reeds beschikbare informatie uit het bureauonderzoek en het landschappelijk bodemonderzoek. Op basis van deze gegevens werden de onderzoeksvragen beantwoord en kon een advies tot geformuleerd worden omtrent het verderzetten of het beëindigen van het archeologisch traject.

1.1.3.4 Onderzoeksstrategie

De inplanting van vier NO-ZW georiënteerde proefsleuven werd vastgelegd in het Programma van Maatregelen van het bureauonderzoek. Doordat zich vandaag reeds centraal op het terrein een wadi situeert, werd niet geopteerd voor twee aaneensluitende sleuven maar vier kortere sleuven waarbij het midden van het projectgebied werd overgelaten. Er werd geen landschappelijk bodemonderzoek geadviseerd waardoor de oorspronkelijke inplanting van de sleuven sowieso kon worden aangehouden alsook geen delen van het terrein konden worden

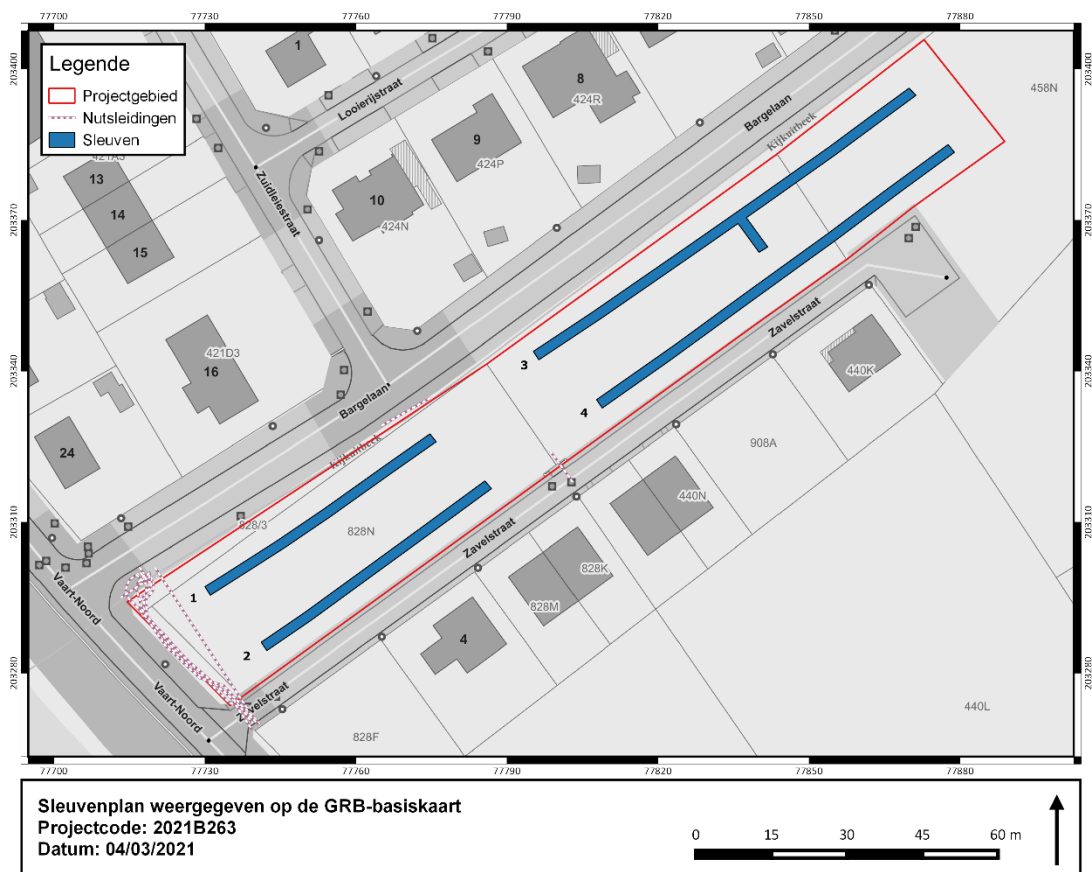
afgeschreven. Sleuven 1 en 2 werden in het zuidwesten wat ingekort door aanwezige leidingen. Omwille van veiligheidsredenen werden diezelfde sleuven niet uitgegraven tot op de moederbodem. Een ophogingspakket, dat werd vastgesteld aan het begin van proefsleuf 1, reikte tot een aanzienlijke diepte. De consistentie van de aangevoerde grond liet niet toe de sleuf op een veilige manier aan te leggen tot de benodigde diepte van ca. 200 cm (zie verder).

Het terrein werd uiteindelijk geëvalueerd door middel van vier proefsleuven. Er werd beslist om een dwarssleuf aan te leggen tussen sleuf 3 en 4 om de grens van de beek te kunnen registreren en de oversnijding met het recent spoor te bepalen. De aangelegde proefsleuven, met dwarssleuf, waren in totaal goed voor een oppervlakte van 586 m². Zo werd 11,82% van het totale projectgebied van 4.953m² archeologisch onderzocht. Daarmee kunnen de onderzoeksvragen beantwoord worden en kan een inschatting gemaakt worden van het archeologisch potentieel op het terrein.

	Opp. in m ²	Opp. procentueel
Oppervlakte projectgebied	4.953	100
Oppervlakte proefsleuf 1	108	2,18
Oppervlakte proefsleuf 2	110	2,22
Oppervlakte proefsleuf 3	182	3,67
Oppervlakte proefsleuf 4	172	3,47
Oppervlakte dwarssleuf	14	0,28
Totale oppervlakte onderzoek	586	11,82

Tabel 2: Overzicht oppervlaktes proefsleuven (m²) en percentages.

Figuur 9: Sleuvenplan weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

Figuur 10: Overzicht sleuven vanuit zuidoostelijke hoek.

1.2 Assessmentrapport

Dit assessmentrapport geeft de gegevens weer die verzameld werden tijdens het proefsleuvenonderzoek. Dit omvat informatie omtrent de bodem, stratigrafie, archeologische sporen en archeologisch vondstmateriaal. Ze werden beschreven, waar mogelijk gedateerd, vergeleken en samengebracht om tot een inschatting te komen van het archeologisch potentieel van het gebied. Het al dan niet nemen van verdere maatregelen kan vervolgens onderbouwd worden op basis van deze gegevens.

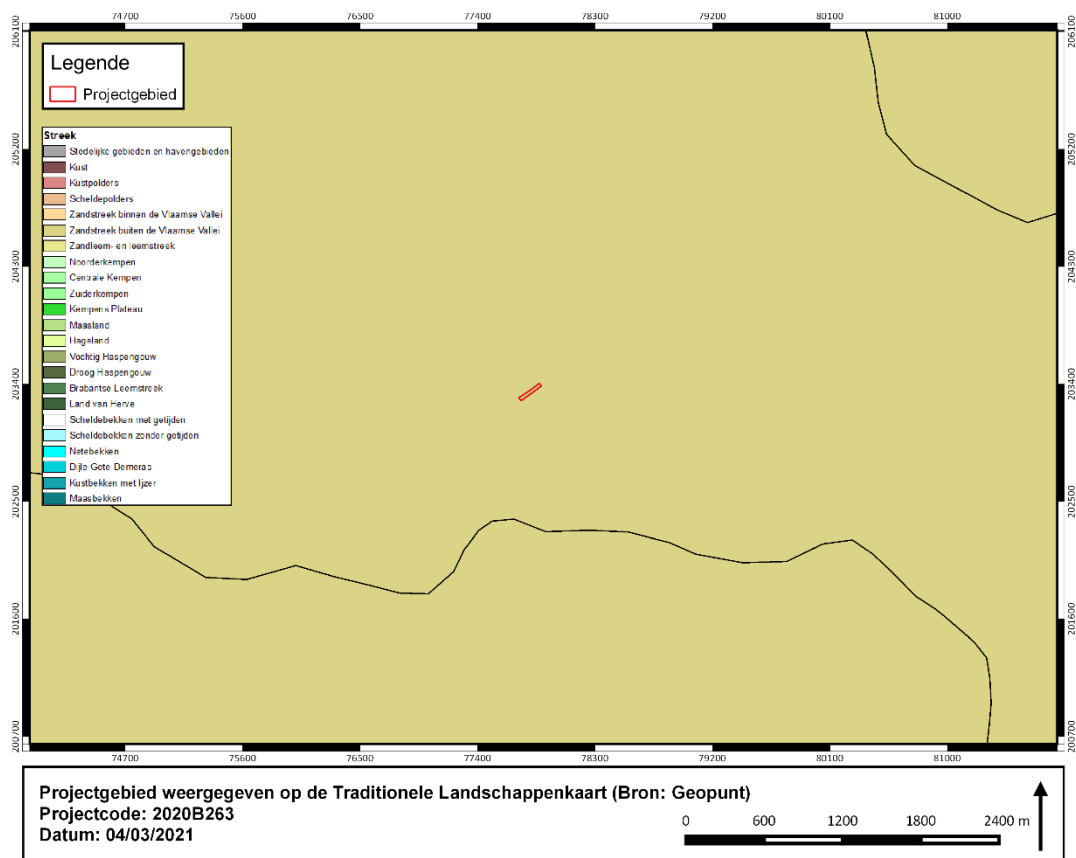
1.2.1 Landschappelijke context

Het onderzoeksterrein is gelegen in Beernem, in het noordoosten van de provincie West-Vlaanderen. De gemeente met zijn deelgemeenten Oedelem en Sint-Joris wordt in het zuiden begrensd door Ruislede, Wingene, Hertsberge en Aalter, in het westen door Oostkamp, in het noorden door Brugge en Damme en in het oosten door Maldegem en Knesselare. Zowel het kanaal Gent-Oostende, de autosnelweg E40 als de spoorlijn Brugge-Aalter doorkruisen Beernem van zuidoost naar noordwest (uit ACKE, BRACKE & FONTEYN, 2020).

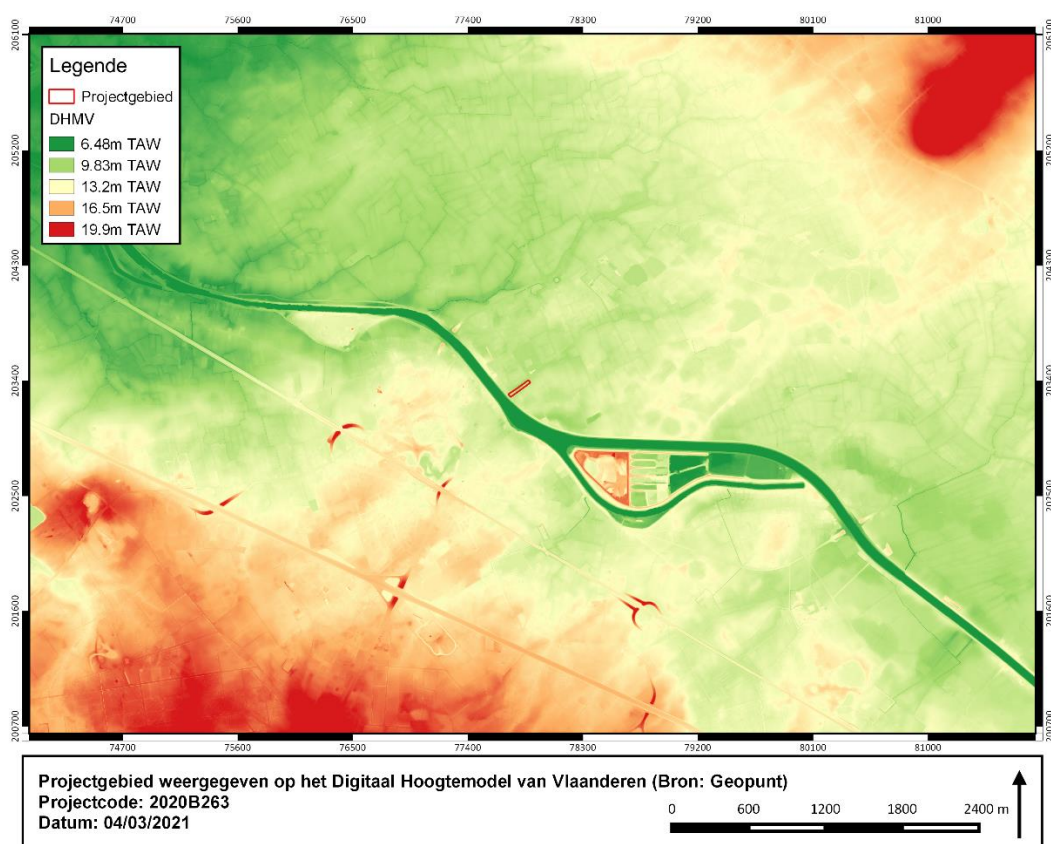
Het onderzoeksterrein is tot vandaag in gebruik als landbouwgrond en maakt deel uit van een grotere landbouwzone ten noorden van het kanaal. Het grenst ten noordwesten aan de Bargelaan, ten zuidwesten aan Vaart-Noord, ten zuidoosten aan de Zavelstraat en ten noordoosten aan landbouwgrond.

Het projectgebied is gelegen in Zandig Vlaanderen, meer bepaald het Westelijk Houtland. Het landschap wordt bepaald door het kanaal Gent-Oostende waar kleine beekvalleien naar afwateren. Dit kanaal is de verbinding tussen de stroomgebieden van de Brugse Leie en de Durme. Om deze twee met elkaar te verbinden werd te hoogterug tussen Beernem en Sint-Joris doorbroken. Naar het noorden en zuiden van de gemeente stijgt het landschap naar +20m TAW. Het plangebied is gelegen net ten noorden van het kanaal Gent-Oostende. Langsheen de noordwestelijke grens, tussen het plangebied en de Bargelaan, staat de Kijkuitbeek gekarteerd. Deze is echter niet zichtbaar aan het oppervlak. Het maaiveldniveau van het plangebied kent een komvorm en daalt van ca. +11m TAW aan de zuidwestelijke en noordoostelijke uiteindes naar ca. +10,20 à 10,40m TAW ter hoogte van de wadi centraal op het terrein (uit ACKE, BRACKE & FONTEYN, 2020).

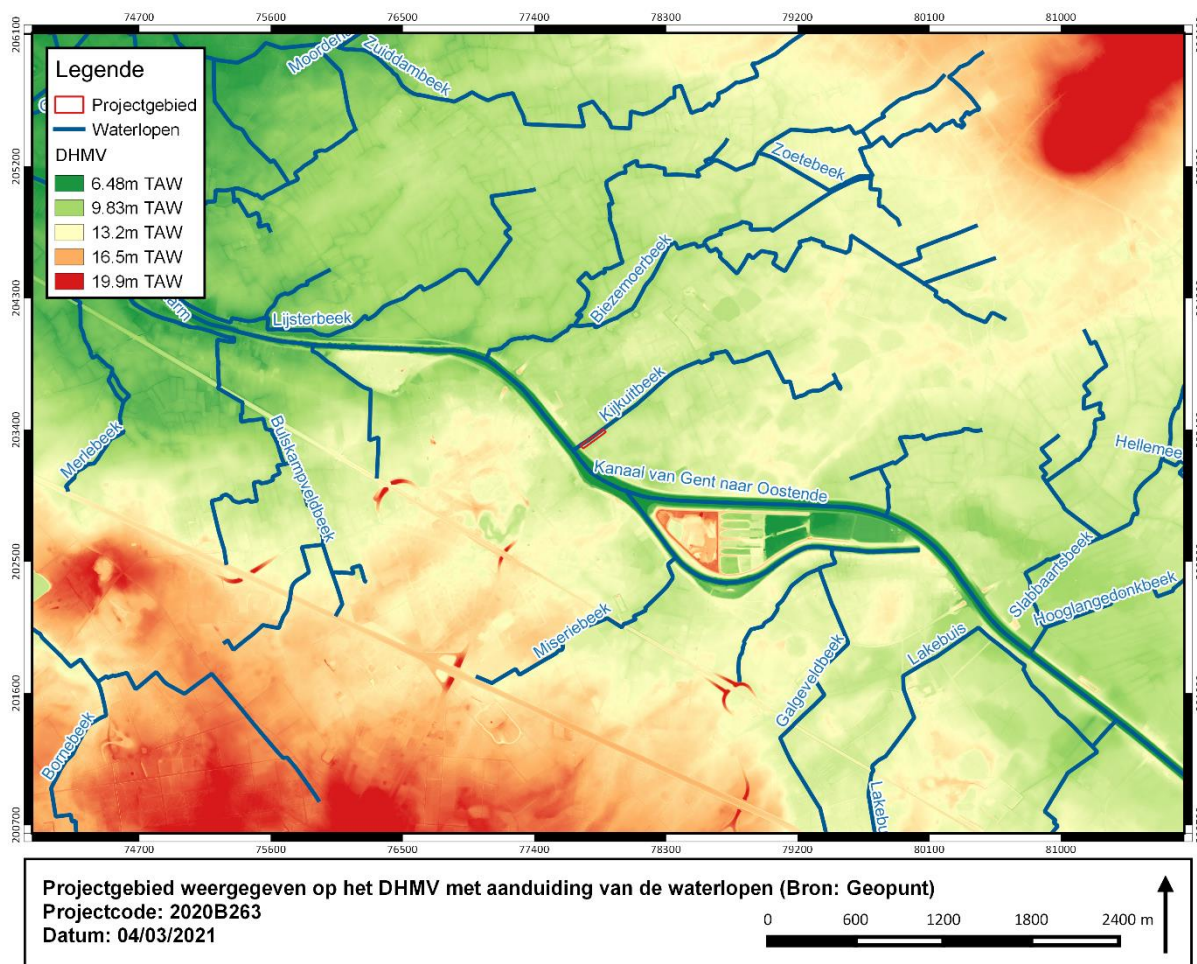

Figuur 11: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

Figuur 12: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

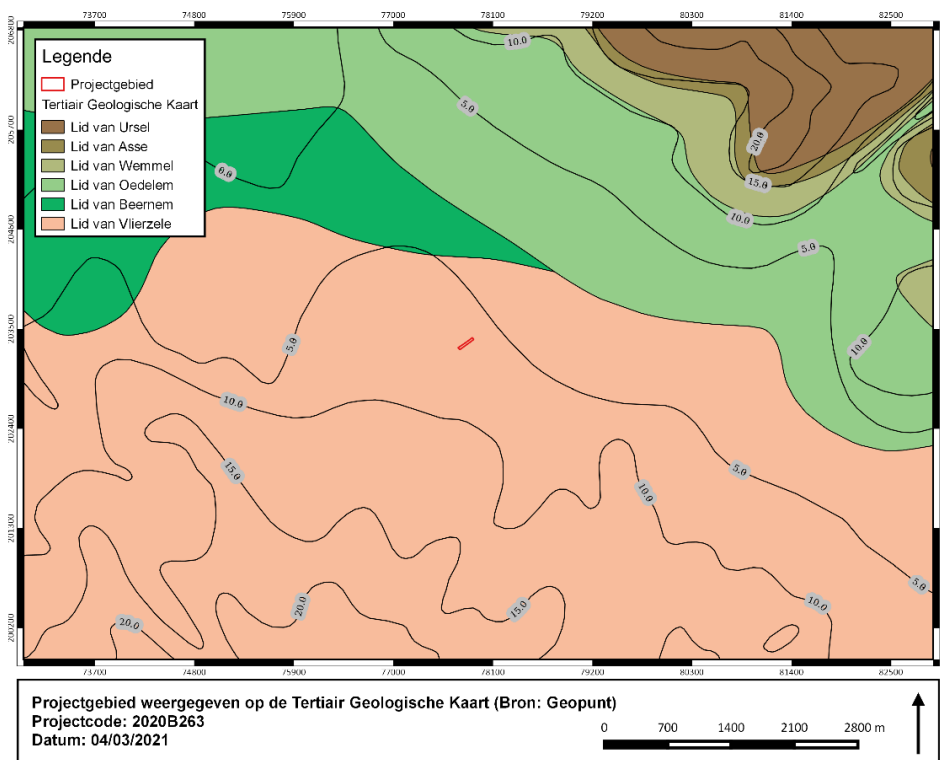
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de waterlopen

1.2.2 Aardkundige opbouw

1.2.2.1 Geologie

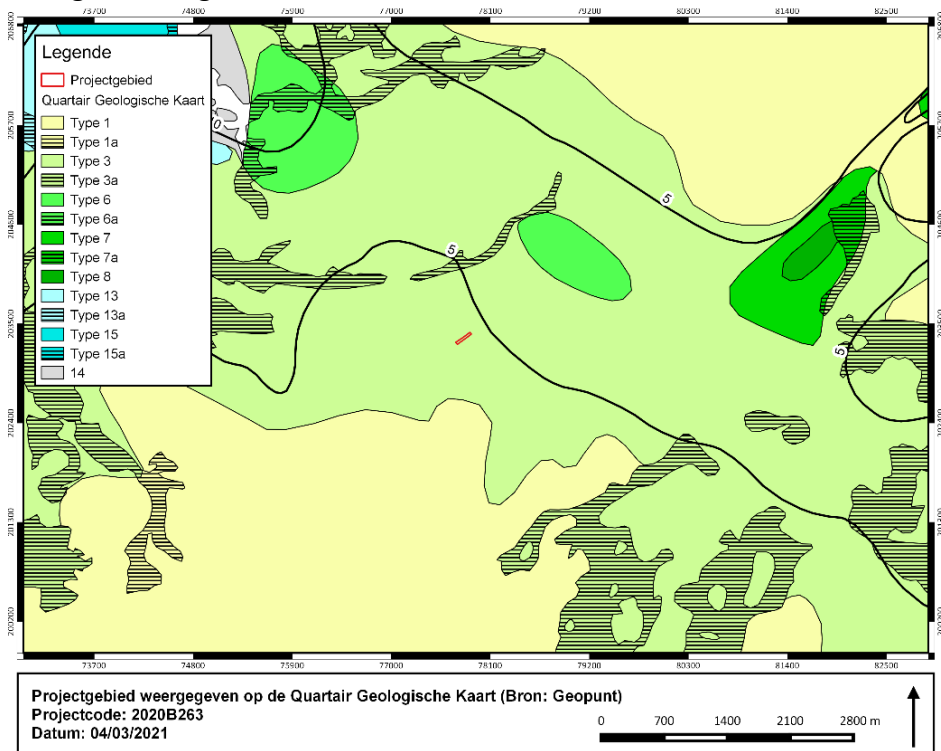
Het projectgebied bevindt zich in het **Lid van Vlierzele** (Formatie van Gentbrugge). De Formatie van Gentbrugge bestaat uit een afwisseling van kleiïge siltige en zandige mariene sedimenten met enkele macrofossielen. Het is onderverdeeld in drie leden; van oud naar jong: het Lid van Merelbeke, het Lid van Pittem en het Lid van Vlierzele.

Het **Lid van Vlierzele** is een groen tot grijsgroen fijn zand dat een duidelijke horizontale of kruisgewijze gelaagdheid vertoont aan de top. Soms is het ook homogeen met veel tubulaties door bioturbatie. Deze zanden werden afgezet in een epicontinentale zee. Naar onder toe gaat het meestal over in een homogeen kleiïg zeer fijn zand met kleilagen. Bovenaan kunnen ook gedifferentieerde kleilagen voorkomen met humeuze intercalaties. De afzetting bevat slechts weinig macrofossielen. Harde zandsteenbanken komen regelmatig voor en werden vroeger plaatselijk aangewend als bouwsteen.

Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt)

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 3**. Dit type bestaat uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan gevolgd door een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holocene (zandleem tot leem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen bevatten van het Quartair.

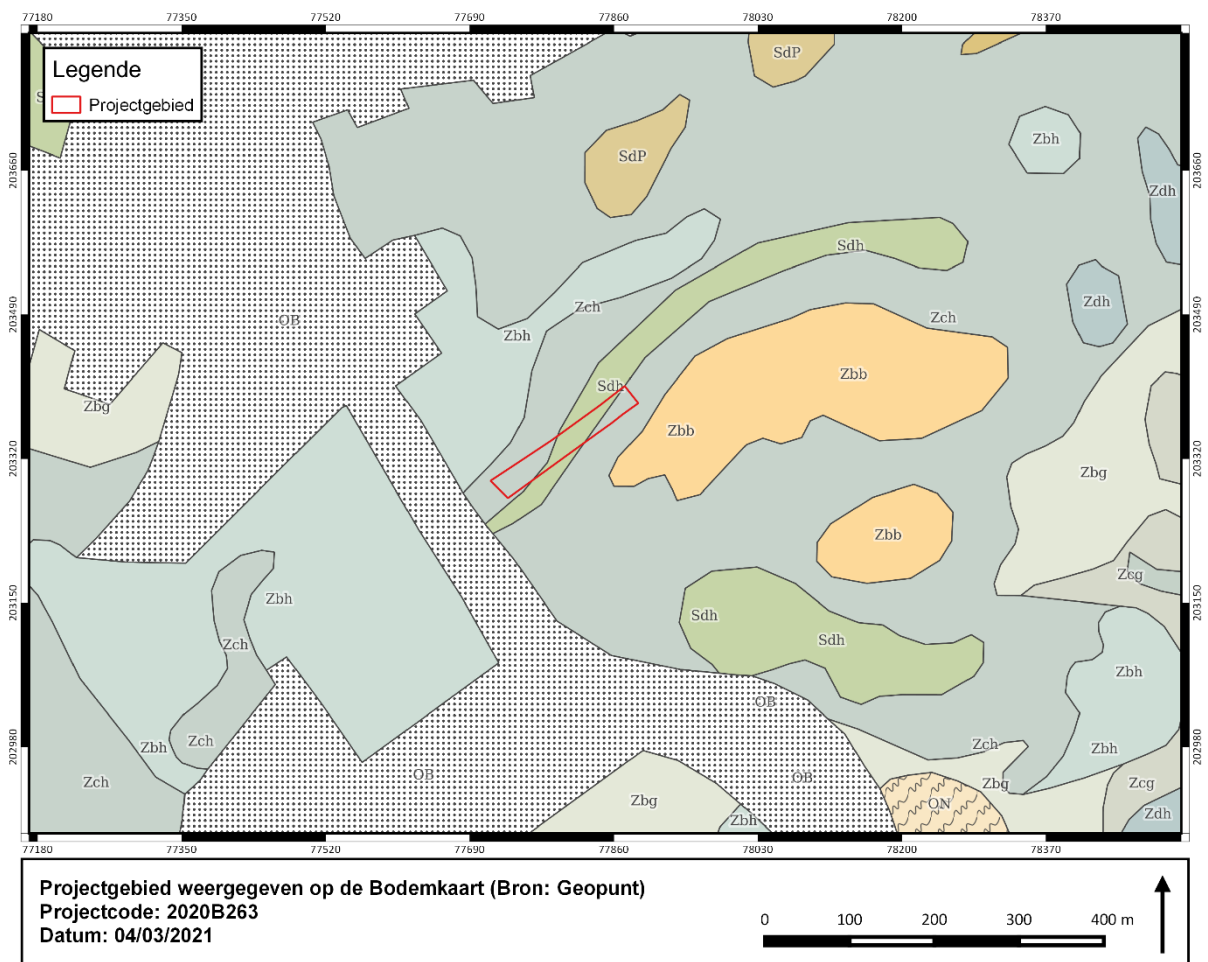
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt)

1.2.2.2 Bodemtype

Het projectgebied wordt op de bodemkaart gekarteerd als het bodemtype **Zch** aan zuidwestelijke en noordoostelijke zijde en centraal als **Sdh**.

Het bodemtype **Zch** is een matig droge zandbodem met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont. De bovengrond is goed humeus, 30-60 cm dik en donker bruingrijs van kleur. De Podzol B is 20-30 cm dik en is verbrokken in harde concreties. Roestverschijnselen komen voor tussen 60 en 90 cm.

Het bodemtype **Sdh** is een matig natte lemig zandbodem met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont. Het is een Postpodzol met een bouwlaag die goed humeus is, gehomogeniseerd en ca. 30-50 cm dik. De Podzol B is deels door oplossingsverschijnselen maar grotendeels door het uitdelven en afvoeren van het verharde benedendeel bijna volledig verdwenen. Roestverschijnselen beginnen tussen 40 en 60 cm en zijn soms moeilijk waarneembaar in de Podzol B.

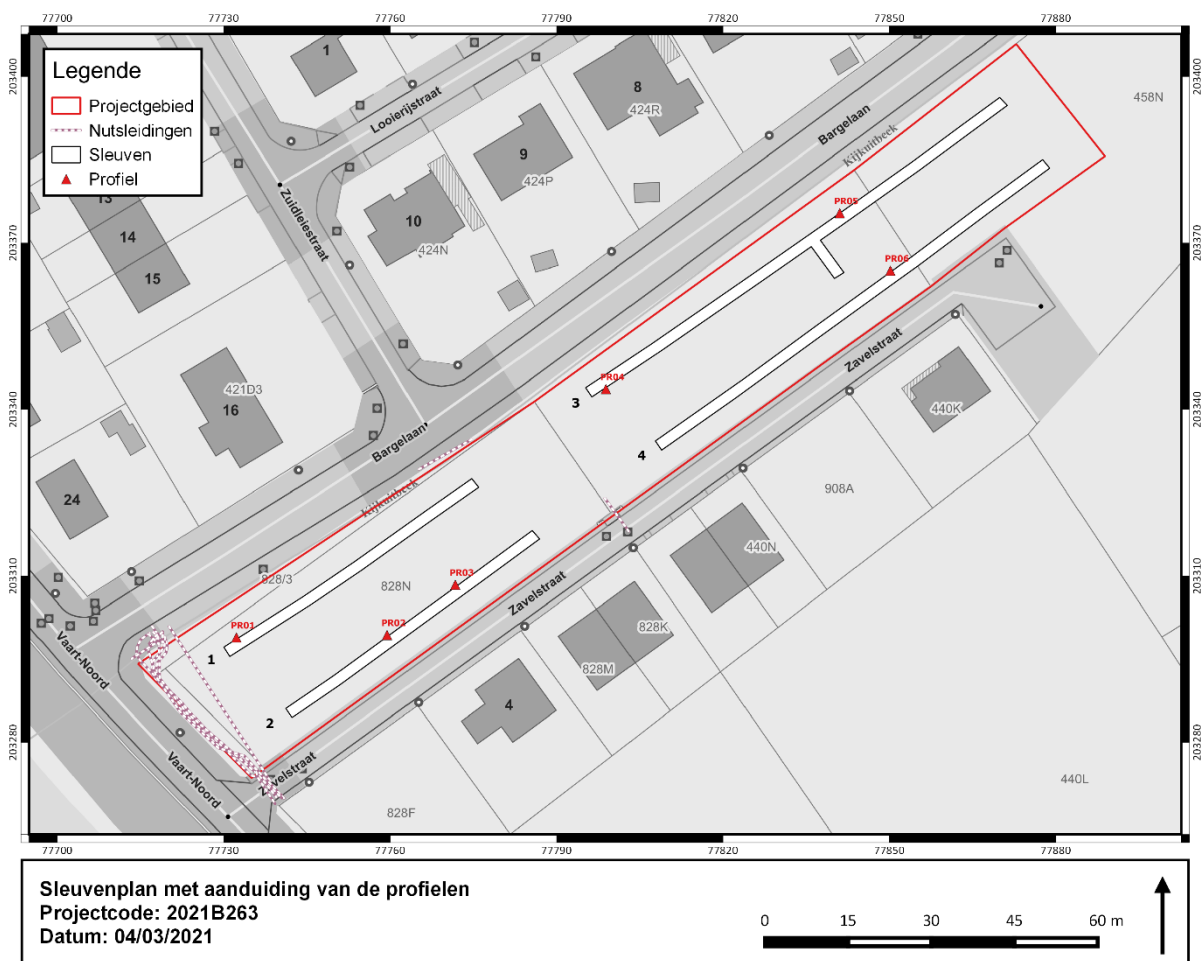

Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).

1.2.2.3 Referentieprofielen

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden zes profielen geregistreerd om de bodemopbouw in kaart te brengen. De profielputten werden in een bepaald patroon aangelegd om voldoende informatie over het volledige terrein te verzamelen. Hieruit kunnen we het onderzoeksgebied opdelen in drie delen. Enerzijds het zuidwesten van het projectgebied dat volledig is opgehoogd en vertegenwoordigd wordt door profiel 1 in sleuf 1. Centraal op het terrein hebben we profiel 4 in sleuf 3, dat zich situeert in de vroegere Kijkuitbeek. Als laatste nemen we profiel 6 uit sleuf 4, dat als referentieprofiel dient voor de rest van het terrein.

Figuur 17: Sleuvenplan met aanduiding van de profielen (Bron: Geopunt).

Het eerste referentieprofiel PR01 bevond zich in sleuf één, in het zuidwestelijk deel van het projectgebied. De hele zuidwestelijke zone van het onderzoeksterrein is opgehoogd. Dit is duidelijk te zien op het profiel. In sleuven één en twee werden drie profielen gezet om de ophoging en zijn verloop op een veilige manier te documenteren. Er werd omwille van veiligheid dan ook geadviseerd de sleuf zelf op een hoger niveau aan te leggen, namelijk net onder Ap1, om op die manier de horizontale spreiding van de opgehoogde zone in kaart te brengen.

Het profiel had een ploeglaag van 55 cm dik (Ap1) met een scherpe rechte ondergrens. De bouwvoor bestond uit fijn zand en was donkerbruin van kleur. De horizont was eerder droog en humeus.

Onder bouwvoor bevond zich een dik ophogingspakket (Ap2). Om de ondergrens van deze horizont te documenteren, werd onderaan het profiel nog een boring gezet. Deze Ap2 situeert zich tussen 55 tot 200 cm-mv en was bruin van kleur. De ondergrens is opnieuw scherp en recht. Deze horizont heeft een zandige textuur met puinbrokken en had bij het afgraven een eerder losse consistentie.

Als laatste werd een C-horizont aangetroffen. In dit profiel bevond de horizont zich van 200 cm-mv tot einde boring. Ze heeft een lichtbruin-beige kleur en een zandige textuur. Als we profiel 2 en 3 erbij nemen kunnen we concluderen dat centraal op terrein deze C-horizont zich iets hoger situeert.

Figuur 18: Profiel 1

Het tweede referentieprofiel PR04 bevindt zich in sleuf 3, centraal in het projectgebied. Het profiel werd gezet op wat kan geïdentificeerd worden als de vroegere Kijkuitbeek.

Het profiel heeft een ploeglaag van 50 cm dik (Ap) met een zeer scherpe rechte ondergrens. De bouwvoor bestond uit drie pakketten: pakket één bovenaan met een bruinigrijze kleur en zandig van textuur, pakket twee in het midden met een lichtbruine kleur en pakket drie onderaan met een donkerbruine kleur met baksteenfragmenten die duidelijk is aangeduwd.

De tweede horizont bestaat uit het spoor S1. Dit dik homogeen pakket situeert zich van 50 tot 120 cm-mv. Onderaan is het spoor ingespoeld in de C-horizont. Op historische kaarten is te zien hoe de Kijkuitbeek zich in deze zone bevond. S1 kan dan ook worden geïnterpreteerd als de opvulling van deze beek.

Hieronder bevindt zich de C-horizont die is op te delen in C1 en C2. C1 situeert zich op 120 tot 140 cm-mv, is zandig van textuur en heeft een beige kleur. Deze quartaire laag is matig droog en heeft een scherpe, licht golvende ondergrens.

De laatste bemerkbare horizont is dit profiel is C2. C2 situeert zich op 140 cm-mv tot het einde van het profiel. Deze tertiaire laag is zandig van textuur. Ze is glauconiethoudend en heeft een groene kleur. Er kan tevens een lichte horizontale gelaagdheid worden opgemerkt.

Figuur 19: Profiel 4

Als laatste profiel bespreken we PR06 uit sleuf 4. Deze vertegenwoordigt de rest van het projectgebied.

Het profiel had een ploeglaag van 35 cm dik (Ap1) met een scherpe rechte ondergrens. De bouwvoor bestond uit fijn zand en was droog. De horizont was donkerbruin van kleur met baksteeninclusies.

Hieronder bevindt zich, met zeer onregelmatige ondergrens, opnieuw een ophogingslaag (Ap2), zij het ditmaal minder dik en compacter dan in sleuven 1 en 2. Ze situeert zich tussen 35 tot ongeveer 45 cm-mv. De horizont is heterogeen en lichtbruin van kleur.

Als laatste te bespreken in dit profiel is de C-horizont. Ze is zeer heterogeen geel-lichtgrijs van kleur. De textuur is hier eerder lemig zand en sluit aan bij de Sdh-bodem die weergegeven is op de bodemkaart.

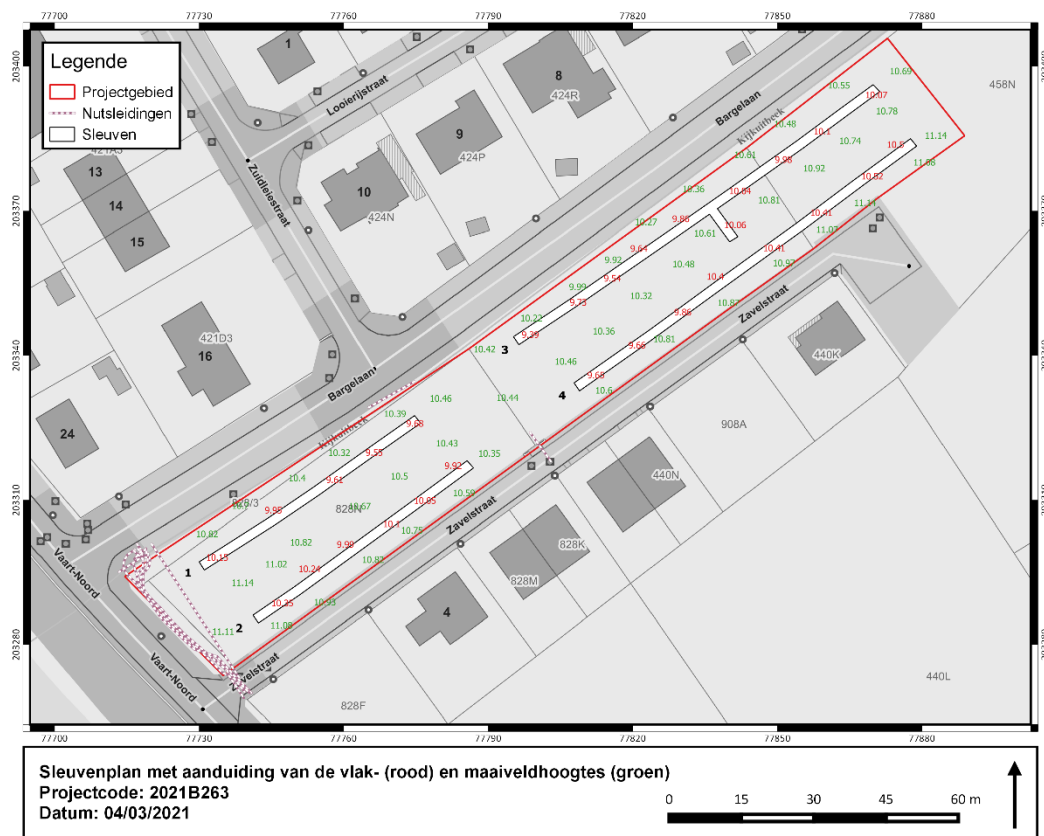

Figuur 20: Profiel 6

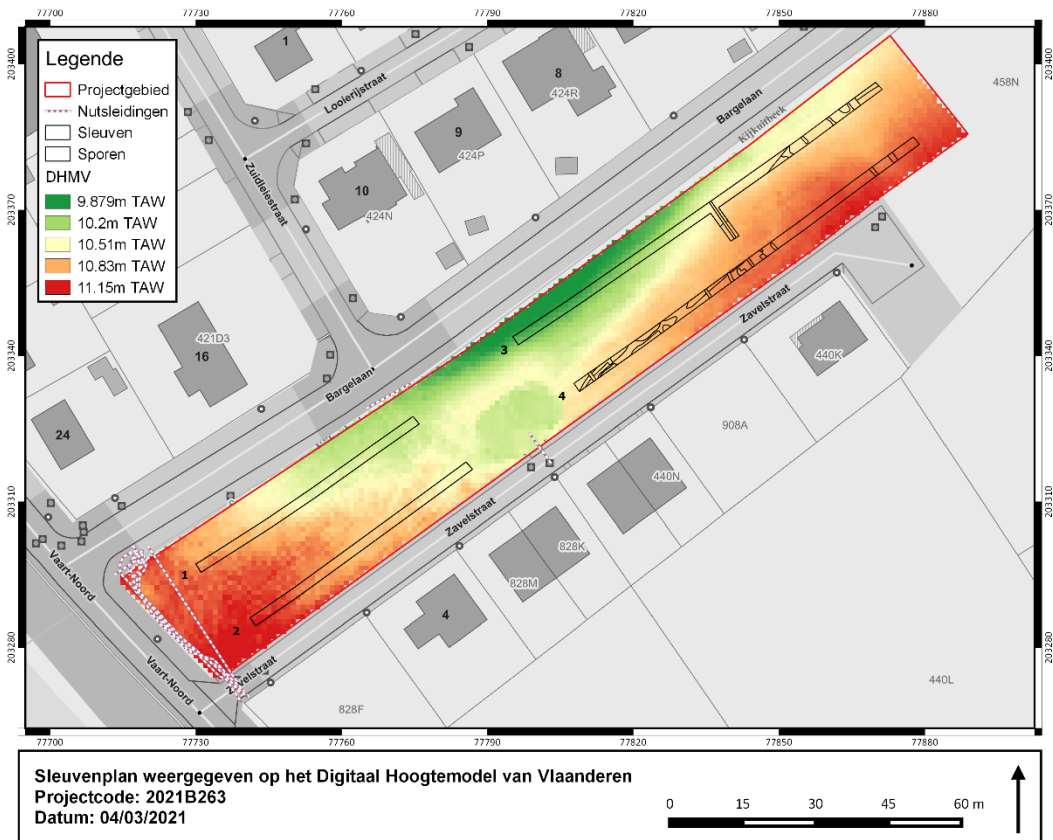
1.2.2.4 Stratigrafische opbouw van de site

De hoogte van het maaiveld ligt tussen 9,92 m TAW en 11,14 m TAW, met de hoogste waarden vooral in het zuidenwesten en noordoosten van het terrein. Centraal in het onderzoeksgebied en langs de noordelijke zijde bevinden zich de laagste waarden. Dit is ook de plaats waar de wadi en een deel van de voormalige Kijkuitbeek gelegen zijn. Het archeologisch leesbare niveau kon in sleuven 1 en 2 niet geregistreerd worden omwille van de veiligheid. Aan de hand van de profielen kunnen we stellen dat de C-horizont zich daar tussen de 150 en 200 cm-mv situeert. Het archeologisch leesbare niveau bevindt zich in sleuven 3 en 4 op ongeveer 9,39 m TAW tot 10,52 m TAW.

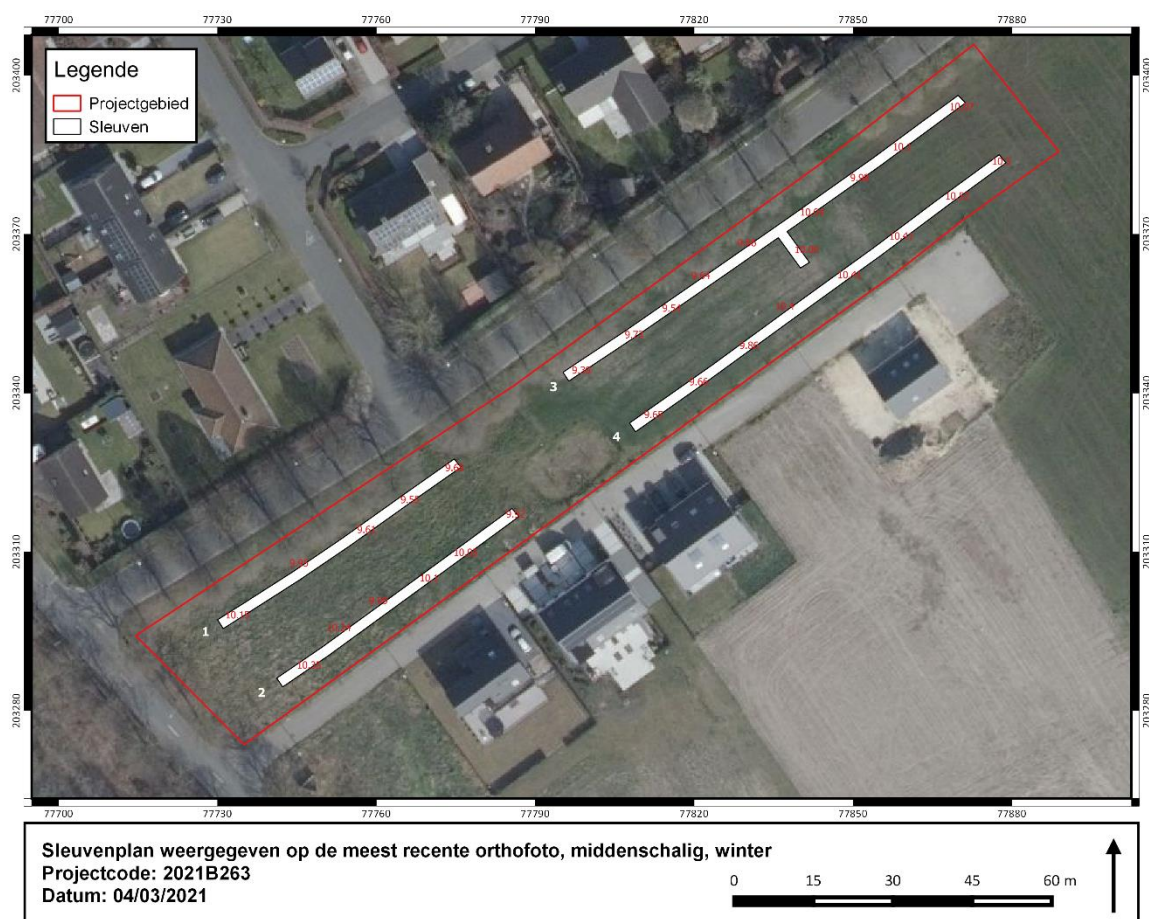
De locatie heeft een eenduidige stratigrafie. De sporen zijn bewaard en zichtbaar boven in de C-horizont. De diepte van het archeologisch leesbare niveau kent een hele grote variatie over het gehele terrein. Er is sprake van slechts één archeologisch niveau.

Figuur 21: Sleuvenplan met aanduiding van de vlakhoogtes.

Figuur 22: Sleuvenplan weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen

Figuur 23: Sleuvenplan weergegeven op de meest recente orthofoto, middenschallig, winter.

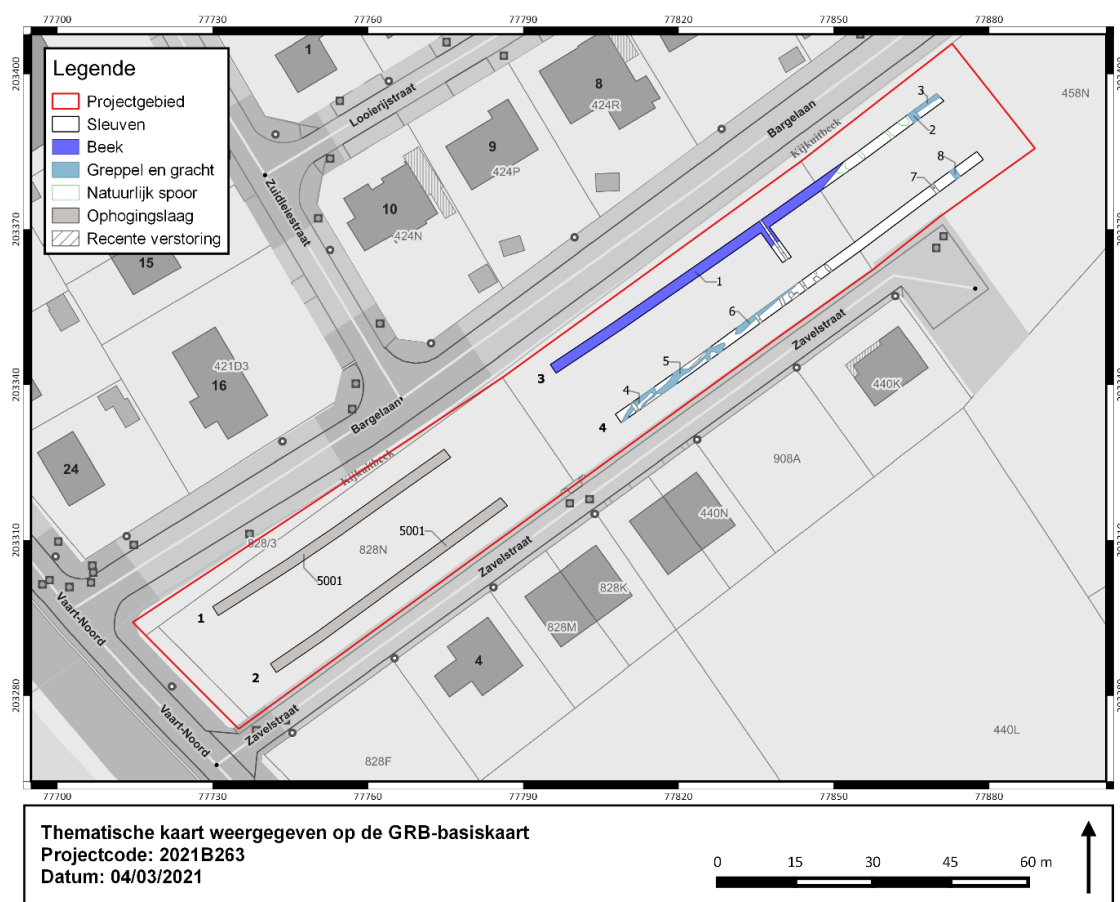
1.2.3 Assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren

1.2.3.1 Algemeen

Tijdens de terreinevaluatie werden acht individuele spoornummers gebruikt voor archeologisch relevante sporen. Wat betreft de aard van het spoor, gaat het over een beek, en grachten/greppels. Wanneer eenzelfde gracht in meerdere sleuven werd aangetroffen, werd op het terrein per segment (en per sleuf) een spoornummer gegeven. Achteraf konden de twee segmenten aan elkaar worden gelinkt. Daarnaast werden natuurlijke sporen ingemeten onder het nummer S998. Recente verstoringen werden gegroepeerd onder het nummer S999. De ophogingslaag werd ingemeten als laag en kreeg het spoornummer 5001. Bij het bespreken van de sporen wordt rekening gehouden met de spreiding, terwijl ook elke spoorcategorie en tijdsperiode aan bod komt.

Categorie	Aantal
Beek	1
Laag	2
Greppel/gracht	6
Natuurlijk spoor	5
Recente verstoring	11

Tabel 3: Aantal sporen per categorie.

Figuur 24: Thematische kaart weergegeven op de GRB-basiskaart.

1.2.3.2 Greppels en grachten

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden zes gracht- en greppelsegmenten aangesneden. S2 uit sleuf 3 en S8 uit sleuf 4 kunnen herleid worden naar één gracht doordat ze op een duidelijke lijn liggen in het verlengde van elkaar. Ze hebben een heterogeen, bruinigrijze vulling zonder inclusies en kennen een NO-ZW oriëntatie. S8 werd gecoupeerd en was komvormig in profiel. De diepte die geregistreerd kon worden is 34 cm. Deze greppels worden niet gekarteerd op de Atlas der Buurtwegen en kennen mogelijk een oudere datering. Op de Ferrariskaart wordt ter hoogte van S2 en S8 een bomenrij gekarteerd. Hoewel de Ferrariskaart soms enige afwijking kent, kan de aangetroffen greppel hier wel iets mee te maken hebben. S3 werd aangesneden op het einde van sleuf 3 en staat haaks op S2. Deze kent een gelijkaardige vulling als S2 en S8. Het gaat mogelijk om een afwateringsgreppel die te dateren valt in dezelfde periode. Het spoor werd gecoupeerd maar doordat het zich tegen de rand van de sleuf bevond, kan een zekere diepte niet gegeven worden.

S4, S5 en S6 werden aangetroffen aan het begin van sleuf 4. Ze hebben alle drie een eerder homogene donkerbruine vulling en opnieuw geen inclusie. S4 en S6 worden oversneden door recente greppels. De drie greppelsegmenten werden ook gecoupeerd. S4 is komvormig, S5 onregelmatig en S6 vlak. Ze kennen respectievelijk een diepte van 10cm, 16cm en 10cm. De oriëntatie van de drie sporen is gelijkaardig aan S3 uit sleuf 3. Mogelijk gaat het hier opnieuw om 18de-eeuwse afwateringsgreppels.

Uit geen enkele greppel of gracht kon vondstmateriaal gerecupereerd worden.

Figuur 25: S8 (vlak en coupe).

Figuur 26: S3 (vlak en coupe).

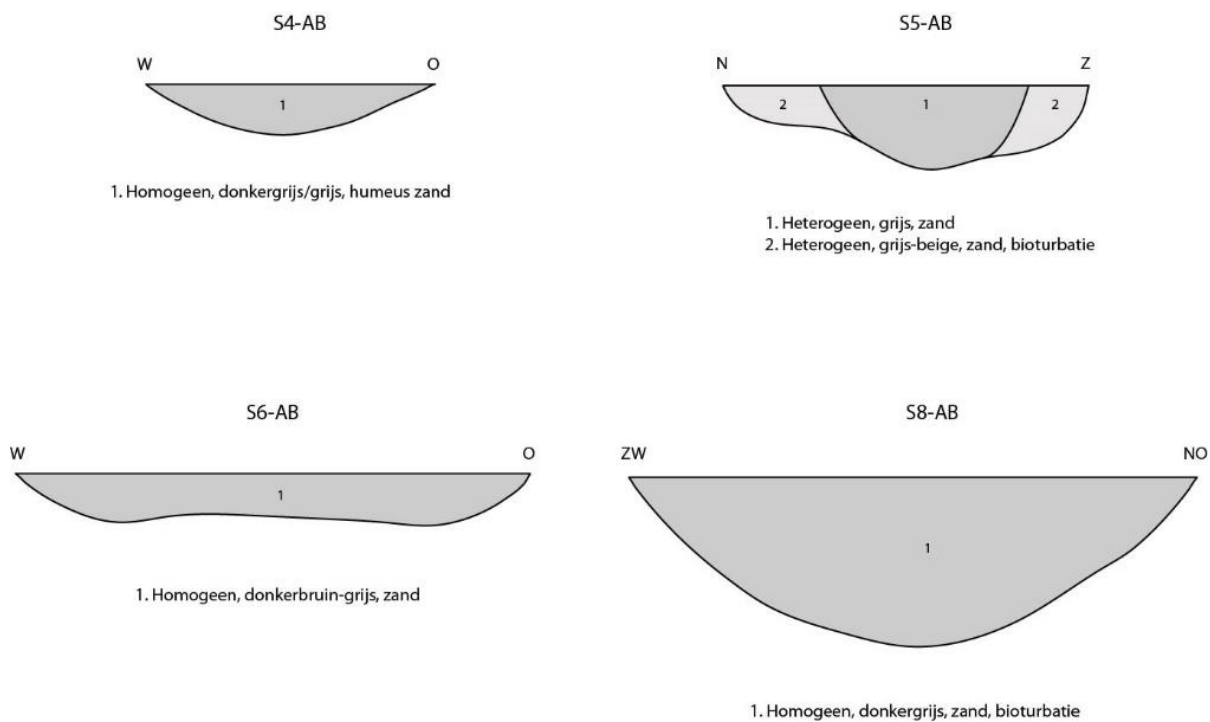
Figuur 27: S4 (vlak en coupe).

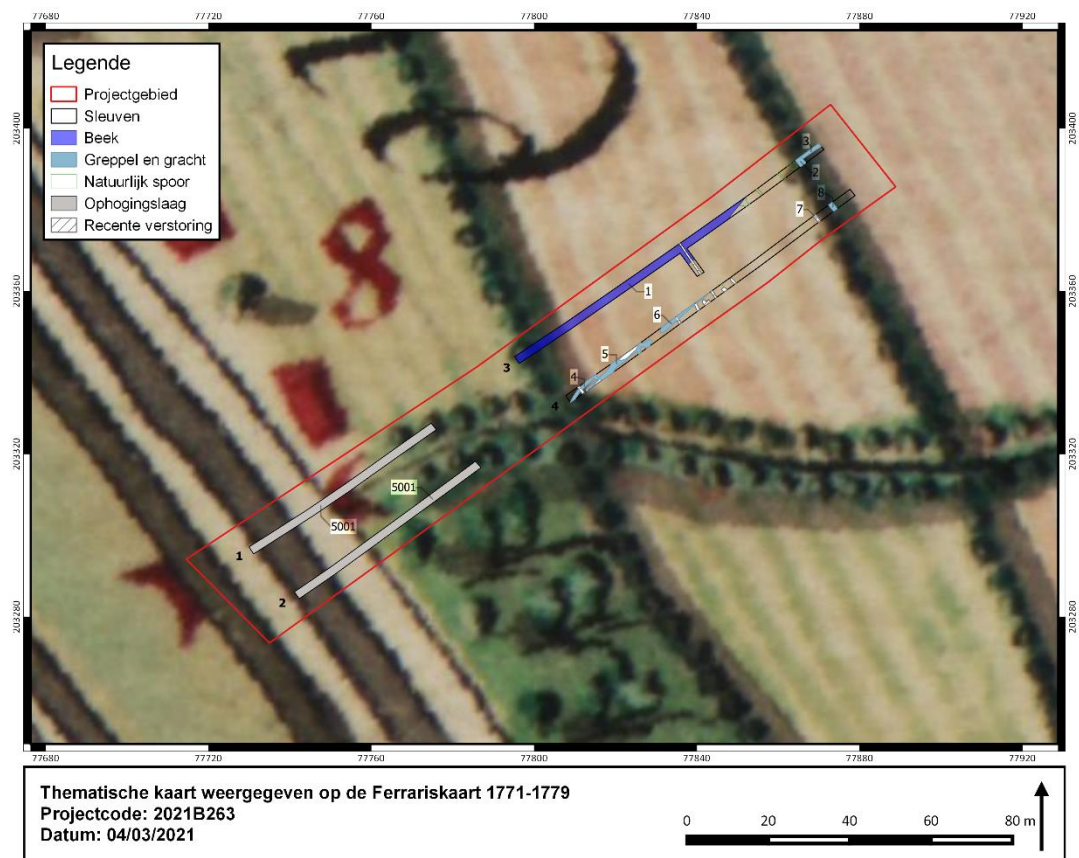
Figuur 28: S5 (vlak en coupe).

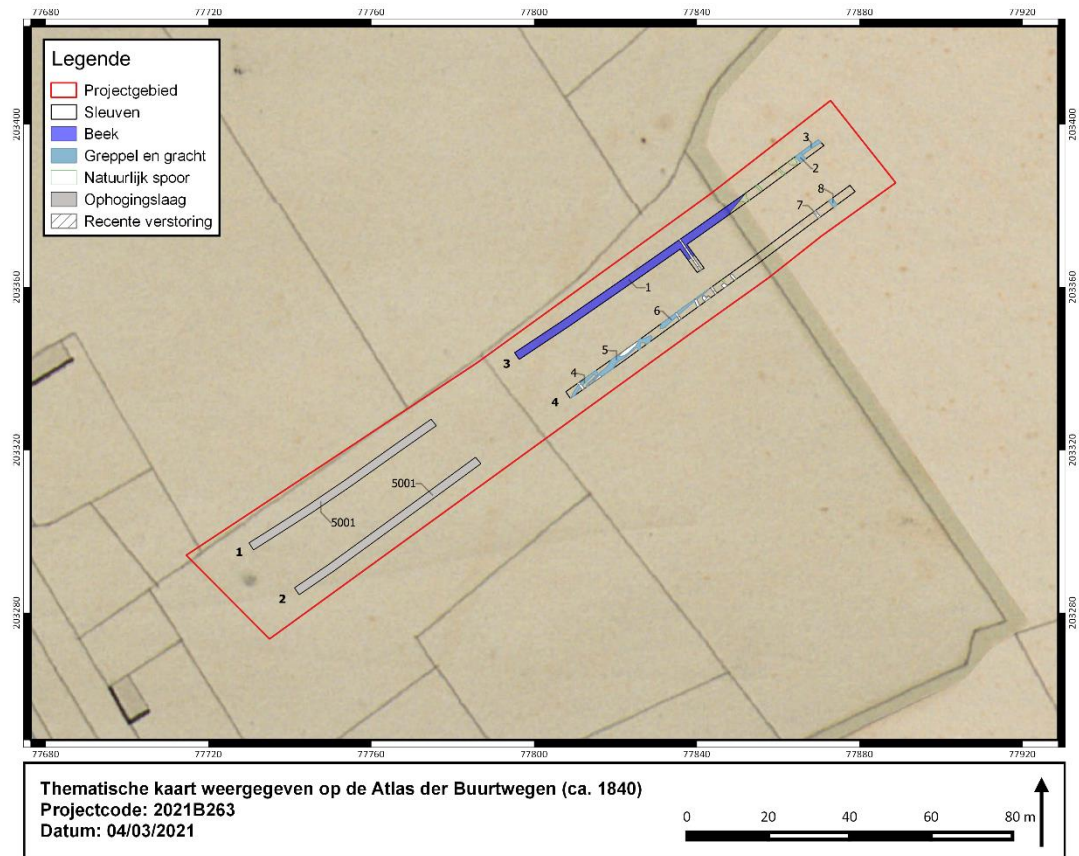
Figuur 29: S6 (vlak en coupe).

Figuur 30: Coupe tekeningen S4, S5, S6 en S8.

Figuur 31: Thematische kaart weergegeven op de Ferrariskaart 1771-1779

Figuur 32: Thematische kaart weergegeven op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840)

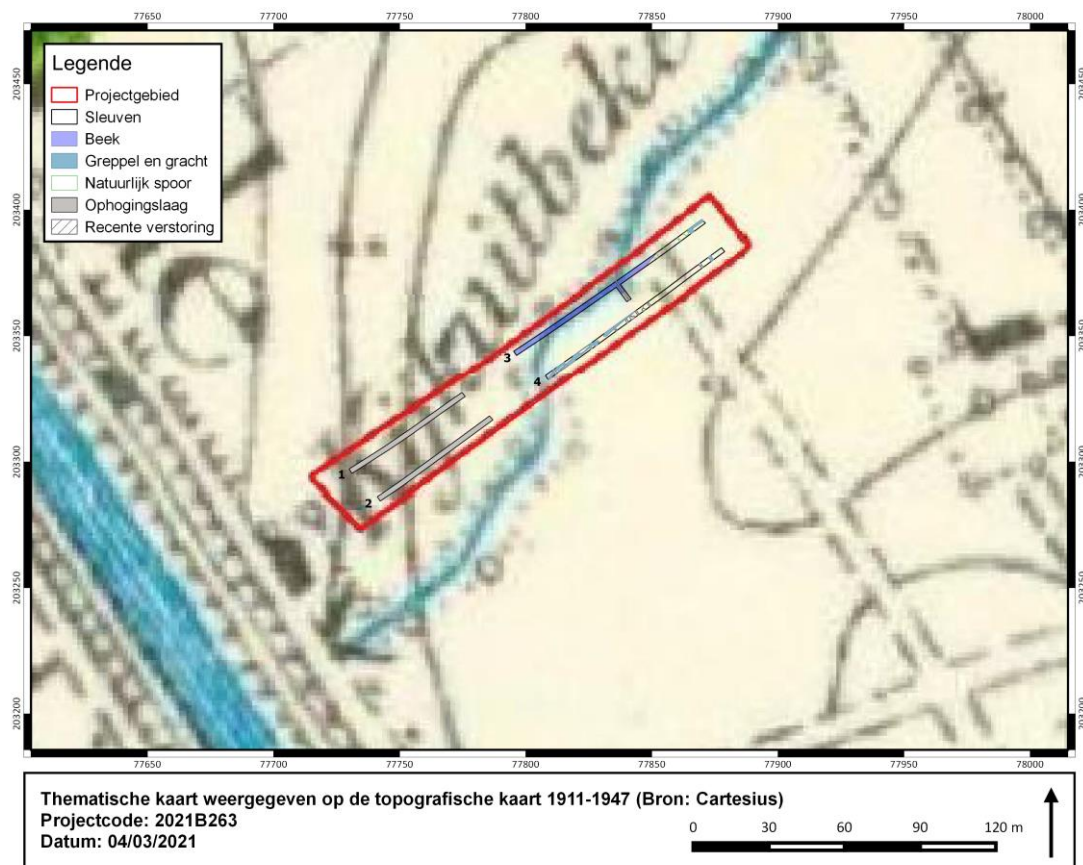
1.2.3.3 Beek

Aan de noordelijke grens van het projectgebied wordt op de recente GRB-basiskaart de Kijkuitbeek gekarteerd. Als we kijken op de 19de- en 20ste-eeuwse topografische kaarten, wordt de Kijkuitbeek ook weergegeven. Op de topografische kaarten is op te merken dat de van buiten het onderzoeksterrein afbuigt om via de noordelijke grens van het projectgebied te lopen. Centraal op het terrein buigt de beek opnieuw af naar het zuiden. Vanaf de luchtfoto van 1971 is de waterloop niet meer aan het oppervlak zichtbaar binnen de grenzen van het plangebied.

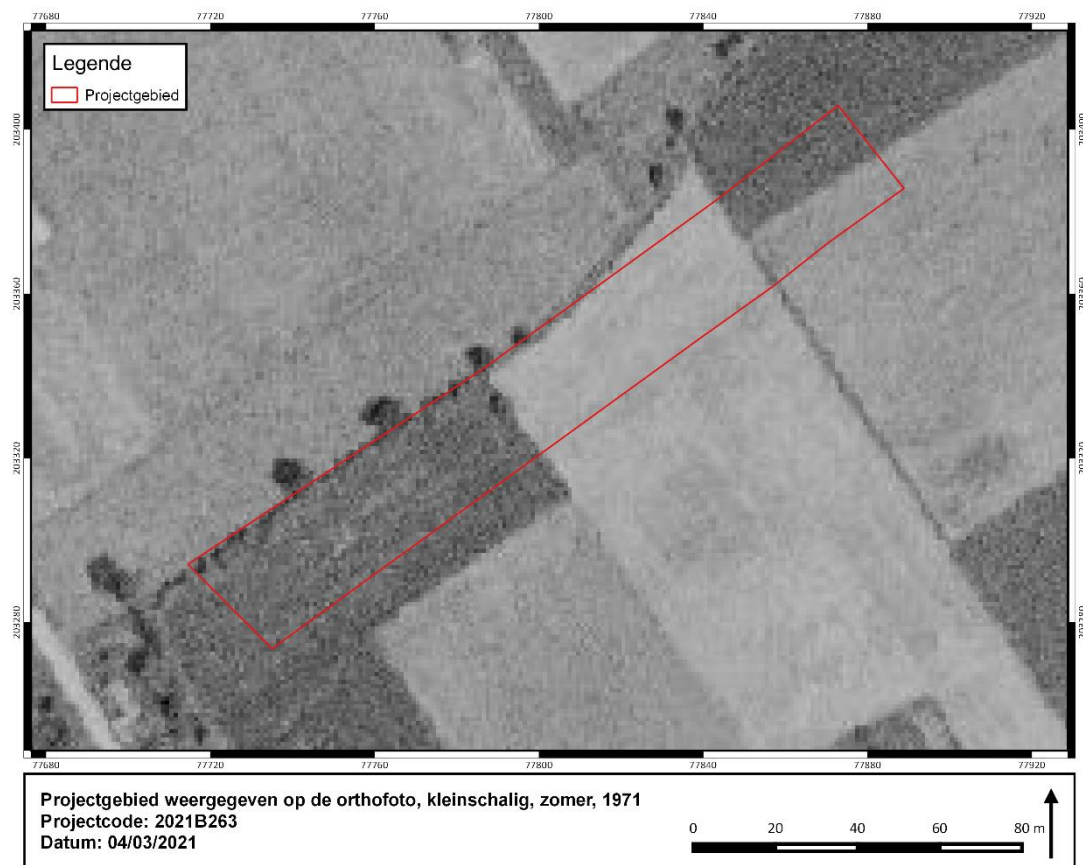
De Kijkuitbeek werd aangesneden in sleuf 3. In profiel 4 kon de diepte worden geregistreerd tot ca. 120 cm-mv. Het spoor bestaat uit een dik homogeen pakket dat is ingespoeld in de onderliggende C-horizont. In de dwarssleuf kon de breedte van deze opgevulde waterloop bepaald worden. De beek wordt ten slotte oversneden door een recente greppel.

Figuur 33: Coupe S1 (=PR04)

Figuur 34: Thematische kaart weergegeven op de topografische kaart 1911-1947 (Bron: Cartesius).

Figuur 35: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomer, 1971

1.2.3.4 Ophogingslaag

Sleuven 1 en 2 werden bevinden zich volledig in een recente ophogingslaag. Om de veiligheid te blijven garanderen, werd besloten niet aan de leggen op de nog onderliggend aanwezige C-horizont maar in de ophogingslaag te blijven, die zandig en was en soms snel afbrokkelde. Beide sleuven werden daarom aangelegd net onder Ap1. Aan de hand van drie profielen kon de diepte ervan toch worden geregistreerd. Deze betrof tussen 150 en 200 cm-mv.

1.2.3.5 Natuurlijke sporen

De geregistreeerde natuurlijke sporen betreffen heterogeen donkergrijze onregelmatige vlekken of gekromde vlekken die kunnen geïdentificeerd worden als plaatselijk bewaarde zones van de A-horizont . Ze bevonden zich in sleuven 3 en 4.

Figuur 36: S998

1.2.3.6 Recente verstoring

Er werden 11 recente verstoringen aangetroffen. S7 op het einde van sleuf 4 kreeg eerst een spoornummer en werd ingemeten als greppel. Na het couperen werd de aard echter veranderd naar recente verstoring. De verstoringen zijn aanwezig in sleuven 3 en 4. Zes van de verstoringen worden geïdentificeerd als recente greppels. Ze oversnijden de mogelijk 18de-eeuwse grachten en greppels en de beek.

Figuur 37: S4 wordt oversneden door een recente greppel.

1.2.3.7 Synthese, interpretatie en datering

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn zeven greppel- en grachtsegmenten aangetroffen. S2 en S8 zijn terug te leiden naar één gracht, gezien ze op éénzelfde lijn liggen. Er werden geen vondsten noch specifieke inclusies opgemerkt. De historische kaarten kunnen ons echter wel een aanwijzing geven wat betreft de datering van de gracht. Op de 18de-eeuwse Ferrariskaart (figuur 31) wordt ter hoogte van S2 en S8 een bomerij gekarteerd. Op basis van oversnijdingen en gelijkaardige vulling, kunnen we de overige greppels en grachten mogelijk tot dezelfde periode dateren.

S1 kan worden geïnterpreteerd als de oorspronkelijke Kijkuitbeek. Als we de 19de- en 20ste-eeuwse topografische kaarten (figuur 34) vergelijken met de huidige GRB-basiskaart, kunnen we opmerken dat de beek zich langs de noordelijke grens van het projectgebied situeerde. Op de orthofoto van 1971 is te zien hoe de Kijkuitbeek al deels gedicht is.

De overige sporen zijn natuurlijk of recent van datering (20ste eeuw).

1.2.4 Landschappelijk kader na confrontatie met de eerdere bevindingen

Het landschappelijke kader dat in de proefsleuven naar voor kwam, komt overeen met het landschappelijk kader uit het bureauonderzoek. Er werden geen nieuwe noch aanvullende elementen aangetroffen. Het gekende kader kon slechts worden bevestigd.

1.2.5 Assessment van de stalen

Er werden geen stalen genomen.

1.2.6 Assessment van de vondsten

Er konden tijdens het proefsleuvenonderzoek geen vondsten worden gerecupereerd.

1.2.7 Conservatie-assessment

Alle gegevens die gegenereerd zijn tijdens het onderzoek, zullen digitaal bewaard worden bij Ruben Willaert nv. Er zijn door het ontbreken van vondsten geen verdere maatregelen nodig met betrekking tot conservatie.

1.2.8 Interpretatie van de resultaten

Het proefsleuvenonderzoek heeft aangetoond dat binnen het projectgebied het archeologisch niveau nog is bewaard onder de ploeglaag, in de C-horizont. Op basis van vulling, aflijning en cartografische bronnen konden de sporen naar interpretatie en datering worden opgedeeld.

De sporen aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn, naast natuurlijke of recente sporen, greppels en grachten, een beek en ophogingslaag. Twee grachtsegmenten konden herleid worden tot één gracht. Er konden geen vondsten worden gerecupereerd en er waren geen kenmerkende inclusies aanwezig. Historisch kaartmateriaal kan ons mogelijk helpen tot een datering te komen. De gracht valt op de 18de-eeuwse kaarten namelijk samen met een bomerij. De overige grachten hebben een haakse oriëntatie maar gelijkaardige vulling. Ze kunnen mogelijk in dezelfde periode geplaatst worden.

Wanneer alle beschikbare informatie geëvalueerd wordt, kan er wel gesproken worden van een beperkte menselijke activiteit binnen het projectgebied. Het betreft echter een *off-site* agrarische activiteit. Van een potentiële archeologische kenniswinst is binnen het projectgebied echter geen sprake.

1.2.9 Confrontatie resultaten met voorgaande onderzoeksfases

Het bureauonderzoek gaf al een overzicht van de aanwijzingen voor menselijke bewoning in de omgeving van het projectgebied. Binnen een straal van 1km zijn een beperkt aantal CAI-meldingen gekend die dateren zijn vanaf de middeleeuwen tot jongere perioden. De aanwezigheid van archeologische sporen was op basis van deze gegevens niet uit te sluiten.

Het proefsleuvenonderzoek heeft een kleine hoeveelheid sporen aan het licht gebracht.

1.2.10 Verwachting archeologisch erfgoed

De verwachting naar archeologisch erfgoed binnen het projectgebied is laag. Er werd slechts een handvol sporen aangetroffen die archeologisch relevant zouden kunnen zijn. De 18de-eeuwse grachtsegmenten wijzen niet in de richting van een nederzetting of een andere soort vindplaats.

1.3 Beantwoording van de onderzoeksvragen

De onderzoeksvragen werden in het assessmentrapport beantwoord. Hieronder worden ze nog eens van een bondig antwoord voorzien.

- **Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?**
Er werden 25 sporen geregistreerd, waarvan 8 een uniek spoornummer kregen. De verschillende spoorcategorieën die tijdens het proefsleuvenonderzoek voorkwamen zijn greppels/grachten, een beek, ophogingslaag, natuurlijke sporen en recente verstoringen.
- **Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?**
De sporen kennen een goede bewaringstoestand, ze tekenden zich duidelijk af in de moederbodem.
- **Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?**
Er werden geen structuren aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek. Twee grachtsegmenten maken wel deel uit van dezelfde grachtstructuur. Alle sporen kunnen ruwweg in dezelfde periode geplaatst worden (vroegmoderne tot moderne periode).
- **Zijn er aanwijzingen te vinden voor de exacte ligging van de oorspronkelijke Kijkuitbeek?**
De oorspronkelijke Kijkuitbeek werd tijdens het proefsleuvenonderzoek aangesneden. Deze valt exact samen met de ligging van de beek die wordt gekarteerd op 19de en 20ste-eeuwse topografische kaarten.
- **Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?**
Er werden geen indicaties aangetroffen binnen de grenzen van het projectgebied voor artisanale activiteiten of andere functionele eigenschappen. We kunnen hier enkel spreken van agrarische *off-site* fenomenen.
- **Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?**
Er zijn op basis van het proefsleuvenonderzoek geen gedetailleerde uitspraken te doen over deze relatie gezien het aantal archeologisch relevante sporen zeer schaars te noemen is. De kleine oppervlakte van het terrein maakt een extrapolatie ook moeilijk.
- **Kan een archeologische site uitgesloten worden?**
Ja, er werd geen archeologische site aangetroffen binnen de grenzen van het projectgebied. De enige archeologisch relevante sporen die werden aangetroffen, betreffen mogelijk 18de-eeuwse greppels en de oorspronkelijke Kijkuitbeek.
- **Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?**
We kunnen spreken van een vrij grote verstoringsgraad binnen het plangebied. Het voorgestelde proefsleuvenplan uit het Programma van Maatregelen opteerde om de twee lange sleuven centraal op het onderzoeksterrein te onderbreken wegens het reeds aanwezig zijn van een wadi. Deze zone is met andere woorden al volledig verstoord. Tijdens het proefsleuvenonderzoek kon worden opgemerkt dat de gehele noordwestelijke zone van het projectgebied is 1,5 tot 2m opgehoogd. Hoewel de C-horizont hieronder nog deels aanwezig was, was dit pakket toch de dik om op een veilige manier het onderzoek te kunnen verderzetten.
- **Is een vervolgonderzoek noodzakelijk, en zo ja, wat is de afbakening en aan welke modaliteiten (strategie, onderzoeksvragen) moet dit voldoen?**

Hoewel de geplande bodemingrepen de ondergrond zullen verstoren, is een vervolgonderzoek niet nodig, gezien ter hoogte van het projectgebied geen archeologische site werd aangetroffen.

1.4 Samenvatting

De aanleiding voor onderstaand archeologisch onderzoek is de geplande realisatie van een verkaveling ter hoogte van de Zavelstraat in Beernem. De opdrachtgever plant 7 bouwloten voor vrijstaande bebouwing. De oppervlakte van de loten varieert. Ze zullen echter allemaal aansluiten op de Zavelstraat en worden omgeven door een tuin. Centraal op het terrein is reeds een wadi aanwezig van 55m² en 30cm diep. Deze werd aangelegd bij de ontwikkeling van de Zavelstraat. Er is een infiltratieleiding die vanuit de Bargelaan naar de wadi dwars over het terrein loopt. Bij deze ontwikkeling van de nieuwe verkaveling wordt de bestaande wadi uitgebreid. Hier rond zal een groenzone van in totaal 940m² worden ingericht. Er kan bijgevolg worden uit gegaan van een integrale verstoring van het volledige plangebied. De geplande werken zullen aanzienlijke bodemingrepen met zich meebrengen en het bodemarchief verstoren. Aangezien de oppervlakte van het projectgebied 3.000m² overstijgt en de bodemingrepen over meer dan 1.000m² zullen plaatsvinden, was het nodig een bekrachtigde archeologenota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

De fase van het onderzoekstraject die in dit rapport besproken wordt (projectcode: **2021B263**), bouwt verder op het bureauonderzoek (projectcode: **2020I241**) en het daar bij aansluitende programma van maatregelen. Na het bureauonderzoek werd geen landschappelijk bodemonderzoek geadviseerd om de aardkundige opbouw en de bewaring van de ondergrond in kaart te brengen waardoor meteen kon worden overgegaan – omwille van de kans op sporenarcheologie – tot een vooronderzoek met ingreep in de bodem. Dit was noodzakelijk om de aan- of afwezigheid van archeologische sporen te kunnen nagaan. Het doel van de archeologische terreininventarisatie was het maken van een archeologische evaluatie van de projectlocatie, m.a.w. inzicht te krijgen in de verspreiding, de densiteit, de aard en de chronologische waarde van de eventuele archeologische sporen op het terrein. De landschappelijke situatie en de gekende archeologische waarden in de omgeving wezen op de mogelijke aanwezigheid van grondvaste sporen die zichtbaar zijn onder de bouwvoor.

Een prospectie met ingreep in de bodem op het terrein was effectief mogelijk op het terrein en de meest geschikte manier om archeologische resten in kaart te brengen, met beperkte schade aan eventueel aanwezige relictten. Het was ook noodzakelijk, gezien het feit dat de geplande werken een ingreep in de bodem impliceren waarbij *in-situ* bewaring mogelijk onmogelijk is.

Het terrein werd uiteindelijk geëvalueerd door middel van vier proefsleuven en een dwarssleuf. De aangelegde sleuven waren in totaal goed voor een oppervlakte van 586 m². Zo werd 11,82 % van het totale projectgebied van 4.953m² archeologisch onderzocht. Op basis van deze oppervlakte konden de onderzoeksvragen beantwoord worden en kon een inschatting gemaakt worden van het archeologisch potentieel op het terrein.

Er werden eveneens zes bodemprofielen geregistreerd. Daaruit blijkt dat in het noordwestelijk deel van het projectgebied de menselijke verstoring in de vorm van een ploeglaag tot ongeveer 35-50 cm onder het huidige maaiveld reikt. Onder ploeglaag bevond zich een C-horizont waarin de sporen zichtbaar waren. De verstoring in het zuidwestelijke deel van het onderzoeksterrein bestond uit een ploeglaag tot ongeveer 50 cm onder het maaiveld met daaronder een dikke ophogingslaag die tot 150-200 cm onder het maaiveld reikte.

Tijdens de terreinevaluatie werden zeven archeologisch relevante sporen geregistreerd. Daarnaast werden ook enkele natuurlijke sporen en recente verstoringen aangetroffen. De archeologische sporen waren grachtsegmenten en de oorspronkelijke Kijkuitbeek. Er werden geen plattegronden of configuraties aangesneden die kunnen wijzen op bewoning of een uitgebreide activiteitenzone binnen het projectgebied. Er konden geen vondsten worden gerecupereerd.

De resultaten van het proefsleuvenonderzoek wijzen niet op de aanwezigheid van een archeologische vindplaats binnen het huidige projectgebied. Er werd enkel een gracht aangetroffen die mogelijk wordt gekarteerd op 18de-eeuwse kaarten. De overige grachten zouden op basis van vulling en oversnijding in dezelfde periode kunnen geplaatst worden. De kans op kennisvermeerdering is bijgevolg zeer gering tot onbestaande. Verder archeologisch onderzoek is bijgevolg als weinig zinvol.

2 Bibliografie

Acke B., Bracke M. & Fonteyn P., 2020. *Archeologienota Beernem Zavelstraat. Verslag van Resultaten*, Acke & Bracke bv, Moerbeke-Waas.

Acke B. & Bracke M., 2020. *Archeologienota Beernem Zavelstraat. Programma van Maatregelen*, Acke & Bracke bv, Moerbeke-Waas.

Agentschap Onroerend Erfgoed 2020

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Kaartenhuis Brugge

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

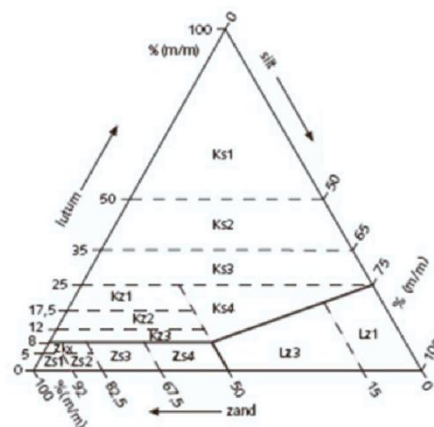
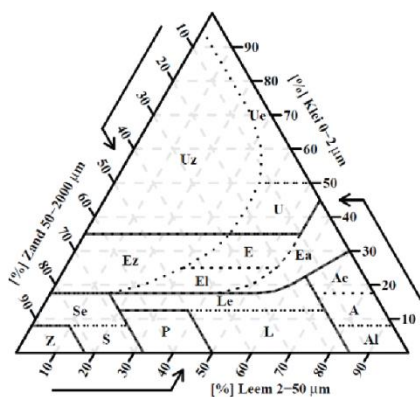
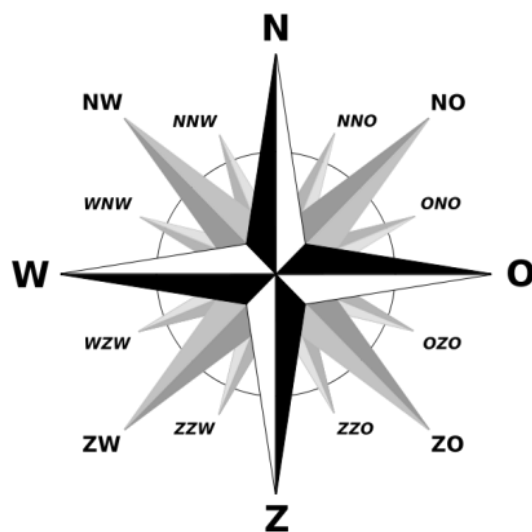

3 Bijlagen

3.1 Lijst met gebruikte afkortingen

Divers	
S	spoor
PR	profiel
-mv	beneden maaiveldhoogte

Aard spoor	
REC	recente verstoring
NV	natuurlijk spoor
GA	gracht

Figuren: Windroos (boven rechts), de Belgische textuurdriehoek (onder links) en de Nederlandse textuurdriehoek (onder rechts).

3.2 Sporenlijst

PUTNR	VLAKNR	SPOORN	AARDSPOR	TINT	HOOFDKLEUR	NEVENKLEUR	GEVLEKT	TEXTUUR	OPMERKING	Z
3	1	1	XXX	MIDDEN	BR	GR	HOMOGEEN	Zand	BEEK	9,66
3	1	998	NV	MIDDEN	BR	GR	HETEROGEEN	Zand		10,04
3	1	2	GR	MIDDEN	BR	GR	HOMOGEEN	Zand		9,99
3	1	3	GR	MIDDEN	BR	GR	HETEROGEEN	Zand		10,06
4	1	999	REC	MIDDEN	GR	GR	HOMOGEEN	Zand		9,67
4	1	4	GR	MIDDEN	ZW	BR	HETEROGEEN	Zand		9,71
4	1	5	GR	MIDDEN	ZW	BR	HETEROGEEN	Zand		9,64
4	1	6	GR	MIDDEN	GR	BR	HETEROGEEN	Zand		10,35
2	1	5001	LG	MIDDEN	GR	BR	HETEROGEEN	Zand	OPHOGING	9,91
4	1	7	REC	MIDDEN	GR	BR	HETEROGEEN	Zand		10,52
4	1	8	GR	MIDDEN	GR	BR	HETEROGEEN	Zand		10,53
1	1	5001	LG	MIDDEN	GR	BR	HETEROGEEN	Zand	OPHOGING	9,91
3	1	999	REC	MIDDEN	GR	GR	HOMOGEEN	Zand		9,67
4	1	998	NV	MIDDEN	BR	GR	ONWAAR	Zand		10,04

3.3 Vondsten- en monsterlijst

VONDST	PUT	VLAK	SPOOR	VULLING	INHOUD	MONSTER	VERZAMEL
-	-	-	-	-	-	-	-

3.4 Fotolijst

BESTAND	FOTONR	SOORT	PUTNR	VLAKNR	SPOORNRS	ONDERWERP	MEDIUM	DATUM
BEZA-21-0013.JPG	1	TOPO				Toestand terrein	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0001.JPG	1	TOPO				Toestand terrein	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0002.JPG	1	TOPO				Toestand terrein	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0003.JPG	1	TOPO				Toestand terrein	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0004.JPG	1	TOPO				Toestand terrein	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0005.JPG	1	TOPO				Toestand terrein	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0006.JPG	1	TOPO				Toestand terrein	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0007.JPG	1	TOPO				Toestand terrein	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0008.JPG	1	TOPO				Toestand terrein	digitaal	03-mrt-21

BEZA-21-0009.JPG	1	TOPO				Toestand terrein	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0010.JPG	1	TOPO				Toestand terrein	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0011.JPG	1	TOPO				Toestand terrein	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0012.JPG	1	TOPO				Toestand terrein	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0018.JPG	2	PROFIEL	1	1		PR01	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0014.JPG	2	PROFIEL	1	1		PR01	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0015.JPG	2	PROFIEL	1	1		PR01	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0016.JPG	2	PROFIEL	1	1		PR01	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0017.JPG	2	PROFIEL	1	1		PR01	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0022.JPG	3	VLAK	1	1		Overzicht sleuf	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0019.JPG	3	VLAK	1	1		Overzicht sleuf	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0020.JPG	3	VLAK	1	1		Overzicht sleuf	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0021.JPG	3	VLAK	1	1		Overzicht sleuf	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0027.JPG	4	PROFIEL	2	1		PR02	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0023.JPG	4	PROFIEL	2	1		PR02	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0024.JPG	4	PROFIEL	2	1		PR02	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0025.JPG	4	PROFIEL	2	1		PR02	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0026.JPG	4	PROFIEL	2	1		PR02	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0031.JPG	5	PROFIEL	2	1		PR03	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0028.JPG	5	PROFIEL	2	1		PR03	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0029.JPG	5	PROFIEL	2	1		PR03	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0030.JPG	5	PROFIEL	2	1		PR03	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0034.JPG	6	VLAK	2	1		Overzicht sleuf	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0032.JPG	6	VLAK	2	1		Overzicht sleuf	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0033.JPG	6	VLAK	2	1		Overzicht sleuf	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0038.JPG	7	PROFIEL	3	1		PR04	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0035.JPG	7	PROFIEL	3	1		PR04	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0036.JPG	7	PROFIEL	3	1		PR04	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0037.JPG	7	PROFIEL	3	1		PR04	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0042.JPG	8	PROFIEL	3	1		PR05	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0039.JPG	8	PROFIEL	3	1		PR05	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0040.JPG	8	PROFIEL	3	1		PR05	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0041.JPG	8	PROFIEL	3	1		PR05	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0044.JPG	9	DETAIL	3	1	1	S1	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0043.JPG	9	DETAIL	3	1	1	S1	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0048.JPG	9	DETAIL	3	1	1	S1	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0045.JPG	9	DETAIL	3	1	1	S1	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0046.JPG	9	DETAIL	3	1	1	S1	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0047.JPG	9	DETAIL	3	1	1	S1	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0050.JPG	10	VLAK	3	1		Overzicht sleuf	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0049.JPG	10	VLAK	3	1		Overzicht sleuf	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0052.JPG	11	DETAIL	3	1	2	S2	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0051.JPG	11	DETAIL	3	1	2	S2	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0055.JPG	12	DETAIL	3	1	3	S3	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0053.JPG	12	DETAIL	3	1	3	S3	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0054.JPG	12	DETAIL	3	1	3	S3	digitaal	03-mrt-21

BEZA-21-0058.JPG	13	DETAIL	4	1	4	S4	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0056.JPG	13	DETAIL	4	1	4	S4	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0057.JPG	13	DETAIL	4	1	4	S4	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0062.JPG	14	DETAIL	4	1	5	S5	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0059.JPG	14	DETAIL	4	1	5	S5	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0060.JPG	14	DETAIL	4	1	5	S5	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0061.JPG	14	DETAIL	4	1	5	S5	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0066.JPG	15	DETAIL	4	1	6	S6	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0063.JPG	15	DETAIL	4	1	6	S6	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0064.JPG	15	DETAIL	4	1	6	S6	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0065.JPG	15	DETAIL	4	1	6	S6	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0070.JPG	16	PROFIEL	4	1		PR06	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0067.JPG	16	PROFIEL	4	1		PR06	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0068.JPG	16	PROFIEL	4	1		PR06	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0069.JPG	16	PROFIEL	4	1		PR06	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0072.JPG	17	DETAIL	4	1	7	S7	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0071.JPG	17	DETAIL	4	1	7	S7	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0074.JPG	18	DETAIL	4	1	8	S8	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0073.JPG	18	DETAIL	4	1	8	S8	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0078.JPG	19	VLAK	4	1		Overzicht sleuf	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0075.JPG	19	VLAK	4	1		Overzicht sleuf	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0076.JPG	19	VLAK	4	1		Overzicht sleuf	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0077.JPG	19	VLAK	4	1		Overzicht sleuf	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0082.JPG	20	VLAK	3	1		Overzicht tussensleuf	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0079.JPG	20	VLAK	3	1		Overzicht tussensleuf	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0080.JPG	20	VLAK	3	1		Overzicht tussensleuf	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0081.JPG	20	VLAK	3	1		Overzicht tussensleuf	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0084.JPG	21	COUPE	4	1	4	AB	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0083.JPG	21	COUPE	4	1	4	AB	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0086.JPG	22	COUPE	4	1	6	AB	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0085.JPG	22	COUPE	4	1	6	AB	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0087.JPG	22	COUPE	4	1	6	AB	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0090.JPG	23	COUPE	4	1	5	AB	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0088.JPG	23	COUPE	4	1	5	AB	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0089.JPG	23	COUPE	4	1	5	AB	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0091.JPG	24	COUPE	4	1	999	Recent	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0092.JPG	24	COUPE	4	1	999	Recent	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0093.JPG	24	COUPE	4	1	999	Recent	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0094.JPG	25	COUPE	4	1	7	AB	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0095.JPG	25	COUPE	4	1	7	AB	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0096.JPG	25	COUPE	4	1	7	AB	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0097.JPG	25	COUPE	4	1	7	AB	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0098.JPG	25	COUPE	4	1	7	AB	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0099.JPG	26	COUPE	4	1	8	AB	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0100.JPG	26	COUPE	4	1	8	AB	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0101.JPG	26	COUPE	4	1	8	AB	digitaal	03-mrt-21

BEZA-21-0102.JPG	26	COUPE	4	1	8	AB	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0103.JPG	26	COUPE	4	1	8	AB	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0104.JPG	26	COUPE	4	1	8	AB	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0105.JPG	27	COUPE	3	1	3	AB	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0106.JPG	27	COUPE	3	1	3	AB	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0107.JPG	27	COUPE	3	1	3	AB	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0110.JPG	28	PROFIEL	3	1		PR04 - Zelde profiel maar 's namiddags	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0108.JPG	28	PROFIEL	3	1		PR04 - Zelde profiel maar 's namiddags	digitaal	03-mrt-21
BEZA-21-0109.JPG	28	PROFIEL	3	1		PR04 - Zelde profiel maar 's namiddags	digitaal	03-mrt-21

3.5 Dagrapport

Project: Groenestraat, Roeselare	
Projectcode Agentschap Onroerend Erfgoed	2021B263
Projectcode Ruben Willaert nv	BEZA-21
Duur van het project: 03/03/2021	
Naam rapporteerder: Jeroen Vanhercke	
Locatie werkzaamheden: t.h.v. Zavelstraat 8730 Beernem Perceel 908c, 828n, 908b, 828/3, 458n	

<i>Betrokken personen en organisaties</i>	
Opdrachtgever	
- (bescherming persoonsgegevens)	- (bescherming persoonsgegevens)
Ruben Willaert nv	
Jeroen Vanhercke	Archeoloog/veldwerkleider
Yelmer Debouck	Archeoloog/GPS
Tessa Van Esbroeck	Archeoloog
Maarten Bekaert Grondwerken	
Stijn	Kraanmachinist

1	Datum: 03/03/2021	18u-16u30
Aanwezigen	Jeroen Vanhercke Iris Vanhecke Stijn Tessa Van Esbroeck (terreinbezoek in namiddag)	
Omstandigheden	's morgens: mist, later zon 's middags: zon	
Archeologische werkzaamheden	Uitzetten van sleuven en foto's nemen van terrein. Sleuven 1 en 2 iets korter dan in PVM door aanwezigheid Aquafin-leiding (zie KLIP en foto terrein).	

	• Begonnen met de sleuven in het zuidwesten van terrein (dichtst bij het kanaal) en zo opgeschoven naar noordoosten. • Aanleg sleuven 1 t.e.m. 4, met 6 profielputten. Dwarssleuf tussen sleuf 3 en 4. • Alles geregistreerd: recent, natuurlijk, sporen (foto's, inmeten). • Coupes gezet op genummerde sporen en recent spoor (sleuven 3 en 4). Andere sporen gecontroleerd en vondstmateriaal gezocht. • Terreinbezoek door Tessa. Alle sleuven en profielen overlopen. • Laatste spoornummer: 8. Laatste vondstnummer: /. • Dichten van sleuven op zelfde dag nog.
Interpretaties & keuzes	• Begin sleuf 1: opgehoogd met aangevoerde grond. PR01 én boring om diepte na te gaan: 210 cm –mv. • Rekening gehouden met veiligheid en verwachte verstoringsdiepte: nog twee profielen in sleuf 2, geen vlak aangelegd op 2 m diepte. Terrein volledig opgehoogd t.h.v. sleuven 1 en 2. • Zone centraal op terrein: geen sleuven (zie nota, recente bodemingrepen vastgesteld). • Sleuf 3: uitgetekend t.h.v. Kijkuitbeek (zie 20ste-eeuwse kaarten). PR03 om te controleren en als coupe erop. Beek (S1) boog af verder in sleuf. Daarna natuurlijke sporen en 2 greppels (S2 en S3). • Nergens vondstmateriaal. • Sleuf 4: ophoging maar minder dan in sleuven 1 en 2. Enkele greppels en natuurlijke sporen, geen vondsten. Datering: vroegmodern tot modern? Zeker niet ouder. • Geen kijkvensters aangelegd, wel dwarssleuf tussen sleuven 3 en 4: grens beek bepalen en oversnijding met recent spoor. • Geen archeologie op terrein.
Overleg	• /

3.6 Maatregelen coronavirus

Wat moet ik extra meenemen naar de werf ter bescherming?

- Handzeep
- Handgel
- Rol keukenpapier
- Tissues
- Handschoenen (ligt hier beneden in het depot)
- Mondmasker (ligt hier beneden in het depot)

Wat moet ik doen?

- Neem document 1: “Maatregelen tegen de verspreiding van het coronavirus op bouwplaatsen.” Zeer grondig door en volg deze instructies grondig op. Hang dit document uit in de keet.
- Neem document 2: “Preventiemaatregelen voor de bouwwerf” ook grondig door en volg deze instructies op en hang dit ook op in de keet.
- Druk Corona NL ook af om op te hangen.

Maatregelen tegen de verspreiding van het coronavirus op bouwplaatsen – update 18/03/2020

Inleiding

Om de verspreiding van het coronavirus op bouwplaatsen tegen te gaan, is het belangrijk de preventiehiërarchie toe te passen zoals opgelegd in de wet betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk. We verwijzen eveneens naar titel 1 'Algemene bepalingen' van boek VII 'Biologische agentia' van de codex. De preventiehiërarchie is opgesomd in art. VII.1-16 van de codex. Eerst moeten organisatorische maatregelen worden toegepast. De belangrijkste maatregel is: wie zich ziek voelt, moet thuisblijven.

"Social distancing" is een tweede belangrijke maatregel. Hou steeds minimaal 1,5 m afstand, ook tijdens de verplaatsingen. Een voldoende goede hygiëne op de werkvloer is de belangrijkste collectieve maatregel.

Werkgevers

Algemene collectieve maatregelen

- Wie zich ziek voelt, moet thuisblijven.
- Telewerken is de regel. Dit is mogelijk voor de bedienden van de bouwsector. Op de bouwplaats moet de social distancing in acht genomen worden (> 1,5m). Geef de voorkeur aan buitenactiviteiten. Indien dit niet gegarandeerd kan worden, vraagt de overheid om de activiteiten te stoppen.
- Zorg dat iedereen zijn eigen gereedschap heeft.
- Hou vergaderingen en pauzes in de buitenlucht in plaats van in de werfkeet, en in kleinere groepen. Enkele tips:
 - Gebruik de sociale voorzieningen (refter, kleedruimten,...) niet op hun volledige capaciteit zodat de werknemers voldoende ver van elkaar verwijderd blijven (>1,5m).
 - De werfvergaderingen met externen worden zo veel mogelijk digitaal georganiseerd. Toolboxmeetings gaan bij voorkeur door in de open lucht. Er wordt >1,5m afstand van elkaar gehouden en er worden geen fysieke items doorgegeven.
- Grote concentraties van personen in de werfkeet dienen vermeden te worden. Verminder daarom het gebruik van en het aantal personen in de werfkeet. Laat indien nodig een plaats tussen of organiseer een rotatie in de aanwezigheid van werknemers in kleine groepjes. Ventileer ook voldoende door de ramen iets te openen.

Verplaatsen naar de bouwplaats

- Voor de regeling inzake collectief vervoer, verwijzen we naar de communicatie door de verschillende organisaties van de sociale partners zelf.

Constructiv streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De organisatie kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie. De raadgevingen in deze infofiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. De reproductie van teksten en illustraties is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

Constructiv

Koningsstraat 132 bus 1 1000 BRUSSEL
t +32 2 209 65 65 f +32 2 209 65 00
www.constructiv.be info@constructiv.be

Collectieve beschermingsmiddelen: tips voor hygiëne op de bouwplaats

- Zorg voor schone sanitaire voorziening die voldoende goed en voldoende vaak worden onderhouden.
- Zorg voor afdoende voorzieningen met vloeibare zeep, papier om de handen te drogen en extra desinfecterende middelen voor de handen. Vul de vloeibare zeep en desinfecterende middelen regelmatig bij.
- Stel desinfecterende middelen op basis van alcohol ter beschikking als er geen reguliere faciliteiten beschikbaar zijn (voor mensen onderweg).
- Hang affiches op die oproepen om de handen te wassen.
- Reinig objecten die vaak worden aangeraakt in de sociale voorzieningen, zoals deurknoppen, handgrepen, leuningen en waterkokers, vaker met reguliere ontsmettingsmiddelen of water en zeep.
- Zorg dat de handgrepen van gedeeld materieel worden gereinigd.
- Voorzie dozen met tissues en moedig het gebruik hiervan aan.
- Herinner het personeel eraan om geen kopjes, glazen, borden en bestek te delen. Zorg ervoor dat de vaat na gebruik met water en afwasmiddel wordt gewassen.
- Zorg dat de ventilatiesystemen in de werfkeet goed werken.

Persoonlijke beschermingsmiddelen

- Een goede handhygiëne is efficiënter dan een masker.
- Werknemers kunnen een wegwerpmasker met een beschermingsgraad FFP2 of FFP3 gebruiken. Deze maskers hebben zeer fijne poriën die de virussen in de lucht tegenhouden.
- Een dergelijk masker raakt echter snel bevuild, bijvoorbeeld wanneer de drager met zijn handen onder het masker komt om te bellen of zijn gezicht aan te raken. Dat maakt het dragen van een masker zinloos. Het moet tegen het gelaat aangedrukt blijven.

Een mondmasker is pas efficiënt als het lekdicht is en als het op de correcte manier wordt afgenomen. Daarom heeft het dragen van een mondmasker om zichzelf te beschermen tegen het coronavirus relatief weinig zin. Een mondmasker is vooral nuttig voor besmette personen, zodat zij anderen niet gaan besmetten wanneer ze hoesten te niezen.
- De belangrijkste redenen om deze maskers toch te dragen is dan ook de bescherming tegen gevaarlijke of kankerverwekkende stoffen, zoals kwartsstof.
- Hoe moeten werken met gevaarlijke of kankerverwekkende stoffen aangepakt worden bij een schaarste van mondmaskers en hogere prijzen voor mondmaskers?
 - Een dergelijke schaarste en/of meerprijs van bepaalde PBM's ontslaat de werkgever niet van zijn verplichting om de nodige preventiemaatregelen te treffen. Als een risico niet weggenomen kan worden door de werkmethode aan te passen of collectieve beschermingsmiddelen te voorzien, zal de werkgever dus toch de duurdere PBM's moeten aanschaffen. Anders kan het werk niet worden uitgevoerd, zie preventiefiche 1045 Kwartsstof.
 - De belangrijkste tips zijn: maak gebruik van organisatorische alternatieven en blijf, als er geen dergelijke alternatieven zijn, de nadruk leggen op CBM's voor werkzaamheden waarbij kwartsstof vrijkomt. Gebruik aanvullend een FFP3-masker.

Meer informatie:

Meer informatie is te vinden via:

- FOD Volksgezondheid: www.info-coronavirus.be
- FOD WASO: <https://werk.belgie.be/nl/nieuws/coronavirus-preventiemaatregelen-en-arbeidsrechtelijke-gevolgen>
- Website VLAIO: <https://vlaio.be/nl/nieuws/coronavirus-antwoord-op-jouw-meest-gestelde-vragen>

Contacteer uw externe dienst voor preventie en bescherming op het werk.

Via de website www.info-coronavirus.be zijn algemene informatiefiches te downloaden in verschillende talen:

[Nederlands](#) - [Frans](#) - [Duits](#) - [Engels](#) - [Arabisch](#) - [Spaans](#) - [Italiaans](#) - [Pools](#) - [Roemeens](#) - [Turks](#)

Constructiv streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De organisatie kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie. De raadgevingen in deze infofiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. De reproductie van teksten en illustraties is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en

bronvermelding

Welke personen met keelpijn en koorts moeten zich toch zorgen maken?

De Vakgroep Huisartsgeneeskunde van de VUB heeft een vragenlijst online gezet (www.coronavirustest.be) om bij jezelf snel het risico op een besmetting met het nieuwe coronavirus in te schatten. Samengevat loop je risico op een besmetting met COVID-19 als je symptomen hebt van een luchtweginfectie met een plotse start en met minstens één van de volgende:

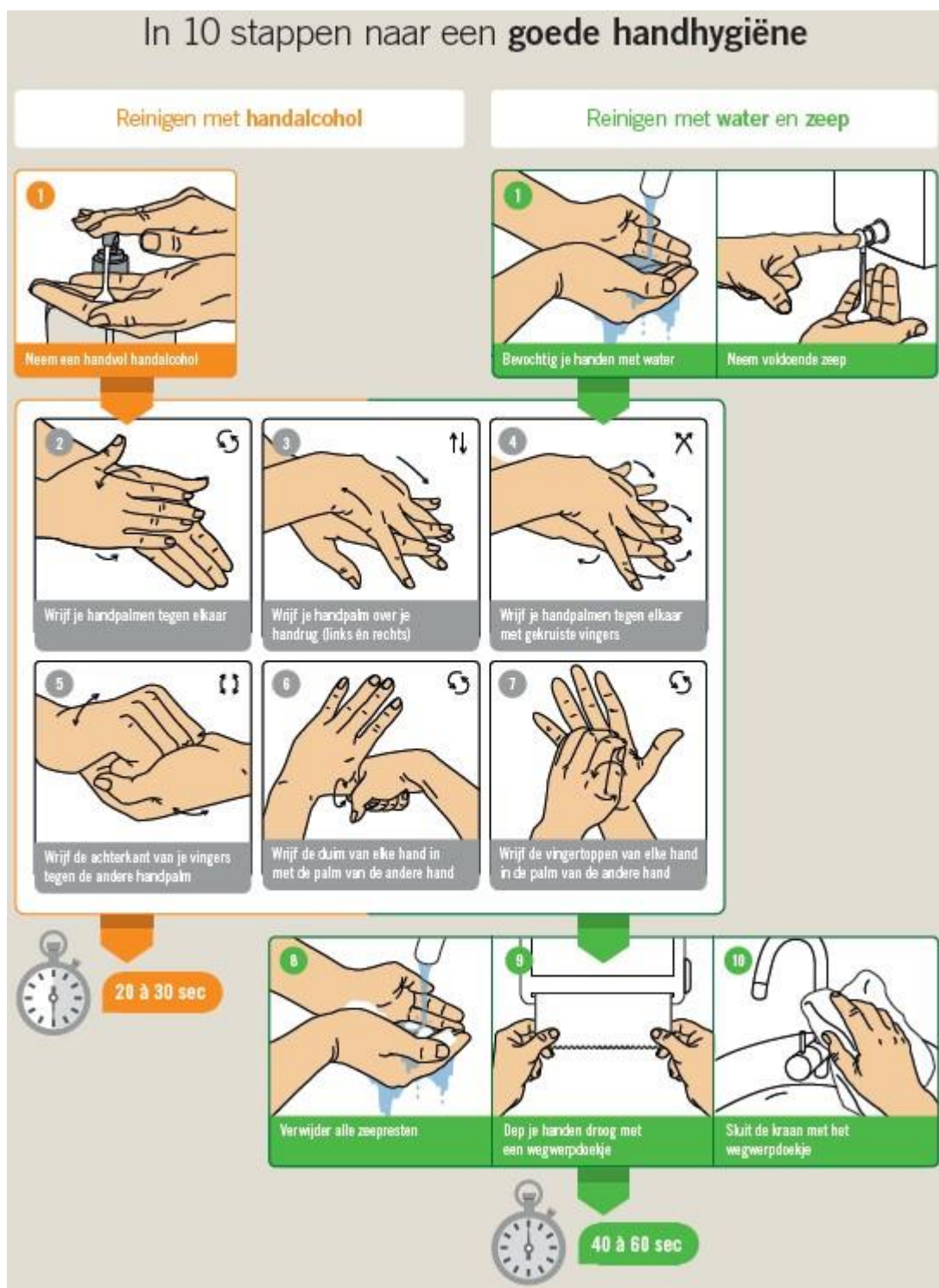
- minstens 38,5 graden koorts
- hoest
- keelpijn
- ademhalingsmoeilijkheden

Deze criteria komen uit de procedure die de overheid heeft opgesteld voor huisartsen.

Tips voor de werknemer:

- Blijf thuis als je ziek bent.
- Raak je ogen, neus en mond niet aan met ongewassen handen.
- Vermijd nauw contact met zieke mensen (mensen met symptomen zoals koorts, hoesten of ademhalingsproblemen).
- Hoest of nies in je elleboogplooï en niet in je hand. Draai je hoofd weg van andere personen. Gebruik een papieren zakdoekje om je neus en mond te bedekken. Gooi gebruikte papieren zakdoekjes meteen in een afgesloten vuilnisbak.
- Reinig en desinfecteer regelmatig voorwerpen die gemeenschappelijk gebruikt worden.
- Was je handen voldoende lang en vaak. Volg hiervoor de tips van de externe diensten.
- Gebruik zo veel mogelijk je eigen gereedschap. Geef geen gereedschap door.
- Hou voldoende afstand (min. 1,5m).

Constructiv streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De organisatie kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie. De raadgevingen in deze infofiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. De reproductie van teksten en illustraties is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

Bron: Mensura ©

Constructiv streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De organisatie kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie. De raadgevingen in deze infofiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. De reproductie van teksten en illustraties is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.